విభూతి

సంపాదకులు
పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు

సారస్వత ధార్మిక మాసపత్రిక

పుండ్రము ౩ | శా. ౧౮౬౪ చిత్రభాను ఆషాఢము — సికింద్రాబాద్ — | రేఖ ౧౨

Vol. 3. | 25th July 1942 | No. 12

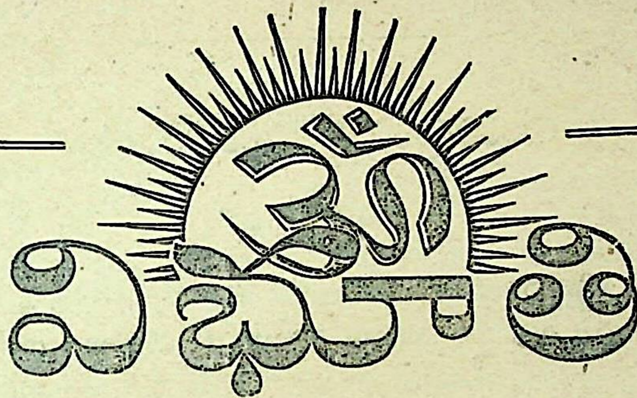
SECUNDERABAD

సం॥ర చందా ౨-౮-౦

విడిసంచిక ౦-౪-౦

విభూతి - విషయసూచిక

చిత్రభాను - ఆషాఢము

సారస్వత ధార్మిక మాసపత్రిక

పుంప్రమము ౩ — Vol. 3 | శా ౧౮౬౪ చిత్రభాను ఆషాఢము,—సికింద్రాబాదు — 25th July, 1942–Secunderabad | రేఖ ౧౨ — No. 12

నిర్వహణము

అనంతములైన విశ్వేశ్వరుని విచిత్రవిభూతులందు నీ 'విభూతి'యొక్క మూడు వత్సరములు కవీశ్వరుని నాటకమందలి నిర్వహణసంధివలె ఘటించినవి. దేశకాలపాత్రముల వక్రతనుబట్టి ఇది సఫలముగ నేసంఘటించిన దనవలెను. కించిద్జ్ఞులమగు మనము స్వయముగ నిర్వహించిన దెద్దియులేదు. మహేశ్వరుని కనుసన్నలలో తప్పటడుగులు వేయకున్న నదియె పదివేలు. సంపాదకుని యూహాగానము తారస్థానమున దవులుకొన్నది. కావున సంతృప్తి ఇపుడపుడే యేమియు లేదనుట గట్టిమాటయే! మహాదాతల పోషకత్వము, ఔదార్యముల వలననే ఈ కొంత నిర్వహణమైనను నిస్తారమైనదని కృతజ్ఞులమైయున్నాము. కాని కల్పాంతమైన మహావకాశమునందు మూడు వత్సరముల లెక్క యెంత? అటులే లోకమునకు దెలిసిన నవనిధులలో 'విభూతి'కి దాత లర్పించిన వెండిఖండము లెన్ని? మీ రెట్లు బ్రదుకుచున్నారని ప్రశ్నింపదలచుకున్ననాడు కదా మిత్రుని బాధ ఆత్మానుభవమునకు వచ్చుట? 'విభూతి' కి స్వముద్రణయంత్రము లేదని చెప్పవలెనా? ధనమునకు తరుగు లేదు. దాతృత్వమే కావలెను. బిడ్డలు లేరని పరితపించు శ్రీమంతు లెందరో గుడిగుండారముల దిరుగుటయే కాని ప్రకృష్టమైన విజ్ఞానప్రకాశము ననుదిన మీయగల 'విభూతి'ని తమ యాత్మజాతనుగా స్వీకరించి స్థిరపరచుకొనరాదా? ఇట్టి యమూల్య భాగ్యమునకును అదృష్టము కావలెను. మా పాఠక మిత్రులలో నిట్టి భావముతో ప్రయత్నించువారు పదిమంది మాత్రమె కావలెను. అపుడు విభూతినిర్వహణమునకు పూర్ణమైన పుష్టి యేర్పడును. అంతదనుకను అంతస్సుకు శాంతి సమకూడునా?

—సంపాదకుడు.

యుద్ధము - జయము

"వి ద్యా ని ధి"

ప్రస్తుత ప్రపంచమున యుద్ధ దావాగ్ని జ్వాలలకు గురిగాని ప్రాంతమే లేదన వచ్చును. విశ్వమండలి సమస్త నాయకులు, సభలు, గ్రంథములు యుద్ధచర్చలో మునిగి తేలుచున్నవి. "సర్వం యుద్ధమయం జగత్" గా నున్నది. యుద్ధము మూడుపాళ్లు ముగియు చున్నను ఈ మహాసమస్యను "విభూతిలో కొంచెమైనను తడవకుండుటను గూర్చి పాఠకులు కుతూహలము గలిగి యుందురు. మతాచార ధర్మములు, వేదాంత చర్చలు నీతి నియమ ములు మున్నగు వ్యాసములను జూచి ఈ కాలమున కివియా యని కొందరు తమలో తాము ప్రశ్నించుకొని యుందురు. నిక్కమే! పరిస్థితిప్రవాహము ఝంఝూవాతమువలె మిగుల బలిష్ఠమైనదని బుద్ధిమంతు లందరకు దెలిసియే యున్నది. కాని జీవితమునకు ఒకే సమస్యను ప్రధానము గావించుట పొరపాటు. వర్షము బాగుగా పడుచున్నదని అన్నితీర్ల విత్తనములను నేలలో పారబోయుట చాతుర్యము కానేరదు. ఎండకాలమునను, చలికాల మునను విత్తదగు విత్తనములు వేరు వేరుగా నున్నవి.

కత్తులతో శాత్రవుల తలల గత్తిరించి విత్తమును ఎత్తివేయుటయేకాదు మన పరమావధి. జీవితమునకు అన్నము అవసరమే! కాదనము. కాని యెల్లపు డన్నమునే తినెదమా? లేదు. మానవు డెంత పరితపించి స్వర్గమండలి సౌఖ్యమును వశపరచు కొన్నను శాంతిని, సుఖనిద్రను తప్పక అభిలషించును. అవి లేనిచో సర్వము వ్యర్థము. ఈ శాంత్యాదులకు మూలకారణము విజ్ఞానము, ధర్మసదాచారములు, ప్రభుగురుదేవతా భక్తి మున్నగునవి యనుట సహజము. వీనిని దెలియని భౌతిక పామరుడు బాహ్యయుద్ధ మును ఎంతనష్టపడియైనను చేయుచుండును. ఎన్నటికైనను మానవుని జీవితము చక్క పడవలయు నన్నచో ఆదర్శవాదియు, సదాచారపరుడును కావలసియే యున్నది. ఇట్టి సత్యము నెరిగినవాడు వానిని స్థాపించుటకై అంతర్యుద్ధమునే చేయుచుండును. మూఢలోక మెట్లు భావించినను అంత్యము అధ్యాత్మవాదముతోడనే జరుగుచుండును.

ఇప్పటి యుద్ధమును మానవుడు తన మనసార ఆహ్వానించుకొనినాడు. ఆ మాన వుడు సామాన్యుడుకాడు. మహాఖండములను తన యరచేత నాడించెడు సామర్థ్యము కలదని రుజువుపరచుటకు సిద్ధమైనవాడు. భూనభోంతరాళములను స్వాధీనము గావించుకొని లోకమును మాయలో బడవేసికొని తానే దేవుడ ననుచున్నాడు. వానికి దైవము లేదు. వేదాగమశాస్త్రపురాణములు పనికిమాలిన చప్పిడి కూతలు. ధర్మ సదాచారములు దంభములు. వర్ణ జాతిభేదములు వ్యర్థములు. గురుడు, హరుడు, చిన్న పెద్దలు, వావివరు

నలు, ప్రతోపవాసములు అజ్ఞానవిలసితములు. స్వేచ్ఛగ నన్నిటి ననుభవించుటయే యతనికి పరమార్థము.

గుడిగోపురములమీదబడి పన్నుల వసూలుజేయును. ఒక్క ప్రాత గుడికైనను జేనెడు పొలము దానముగ నియ్యడు. భిక్షమునెత్తువారి చేతులను నరకమనును. అనాథాలయముల మాట దలపోయడు. జను లందరు సమానులని ఘోషించును. తనప్రజలు మల మలమాడునట్లు కాలిక్రింద ద్రొక్కియుంచును. వర్ణభేదము మౌర్ఖ్యమనును. తన రైలు పెట్టెలోనికి సైతము నల్లవాని రానీయడు. పూర్వజన్మములందు నమ్మకము లేదనును. ఈ దేశము వారికి కొన్ని జన్మములవరకు అదృష్టము రాదనును. తనకంటె పరము లేదని గుద్ది చెప్పును. తన యుద్ధ విజయమునకు దేవుని ప్రార్థింపమనును. ప్రపంచశాంతికి తన ప్రయత్నమనును; తనను నమ్ముకొనిన దాసులకైనను విశ్వాసము గలిగింపడు. అహింసను ప్రచారము చేయుచునును; మాంస భక్షణమును మానుకొనడు.

ఇది నేటి మానవుని వ్యవహారయాత్ర. తారతమ్యము లేదను వాడు అది లేకుండు నట్లు ప్రయత్నించుటలేదు. భేదములు పెరుగునట్లు ప్రోద్బలపరచుచున్నాడు. కావున పరాభవము లనుభవించుచున్న జాతులలో మొదలు పరితాపము కొలదిగనే రగులు కొనును. క్రమముగ నదియే నేటి యుద్ధదావాగ్నిగా మారెనని చెప్పుట లెస్స! గతగోష్ఠి యవసరములేదు; ఇపుడైనను సర్వమానవ శాంతికై ప్రయత్నింతురా? లేదు. యుద్ధానంతర మద్దాని ననుగ్రహింతురట! నీకు ఆకలిలేకుండ జేయగలను. నా కొకపూట యన్నము బెట్టుమని యడిగిన ఫకీరుకథ బోలియున్న దీ ఘట్టము. "యుద్ధస్యవార్తా రమ్యా" దూరమునుండి వినుటకు యుద్ధవార్తలు కుతూహలముగానే యుండగలవు. దానిని ప్రత్యక్షముగ ననుభవించెడివారిగతి అతిభయంకరముగదా? గండశిలలను సైతము చూర్ణింపగల బాంబుగోళము సుకుమారమైన మానవశరీరముపై బడినపుడు ఎంత బీభత్స దృశ్య మేర్పడునో ఊహింపజాలము. తుండము, మొండెములు; కాలు జేతులు; కండ్లు, పండ్లు ఎంతదూర మెగిరిపోవునో! రక్తప్రవాహమున కుప్పలుగాబడియున్న సోదర దేహముల ద్రొక్కుచునే పోరాడవలసియుండును. ఇప్పటికైనను దురాశాపిశాచము వదలినదా లేదు. ప్రాచీనయుద్ధములకు నేటియుద్ధములకు పోలికయే లేదు. ఎక్కడనో మైదానమున పోరాడి గెలిచినవాడు రాజ్యమునేలువాడు. నే డట్లుగాదు. శాంతముగ తమ గృహకృత్యముల సాగించు మనుజులుగల పట్టణములమీదను, పల్లెలమీదను నిర్దయగ అగ్నిని గురిపింతురు. నిన్నటివరకు తా మేలిన ప్రజలనుగూడ లక్ష్యపెట్టరు. రాజవీథులును, ప్రజాభవనములును, పూరిగుడిసెలతో సహ లంకాకాండలో జేరిపోవును. ఈ భీషణతకు అంత మెన్నడో తెలియదు.

ప్రపంచమును తమ వలలో నిరికించుకొనిన మహానుభావులలో బుద్ధి తక్కువగా నున్నదని చెప్పజాలము. కాని యుద్ధశాంతికి దోడ్పడుటలేదు. న్యాయమును, ధర్మమును

నిర్వచింపగల ధార్మికులులేరా? దేవుడే శూన్యమా! కొంత హెచ్చుగనో తగ్గుగనో చూచి, సంధానములతో శాంతినెలకొల్పక విశ్వమునెల్ల వీతిహోత్రమున బడవైచు టెందులకు? పరమేశ్వరు డీ మాయనాటకము నేల యాడించుచున్నాడో అమేయము.

ఇక జయమా! కాదు లయము. మహాభారతయుద్ధమున అంత్యవిజయము పాండవులకే లభించినది. కాని వారనుభవించినదేమి? యుద్ధప్రారంభమున అర్జునుడు వెలిబుచ్చిన భావము దుర్బలముగ నున్నను అది సత్యముగ పరిణమించియే తీరినది. కేవల ధర్మశాస్త్రప్రోక్తములైన కర్మల నాచరించుటకు ఫలవిచార మక్కరలేనిమాట నిక్కమే. కాని, ఈ కాలపు అధర్మయుద్ధము నెదుర్కొనుటకు మొదలు తమ బలమును, తత్ఫలమును గమనించియే తీరవలెను. అనవసరముగ తన భౌతికశక్తిని వ్యయపరచి నష్ట మందరాదు. సమయమును వేచి శత్రుదౌర్బల్యమును గమనించి పైనబడినను తప్పులేదు. ఎంతటివానినైనను ఎదుర్కొనదగిన మహాస్త్రము భారతీయుల అహింసాభరితసత్యాగ్రహ మనుటలో సందియములేదు. పశుబలము గలిగియున్న వారిద్దానిని విశ్వసింపరు కాని వారి యంత్రయుద్ధమువలన ఒకరి నొకరు అంతమొందించుకొనుట దప్ప శాంతిజయములు కుదురుటకల్ల!

ఎవరైనను తమ అధికార రక్షణార్థమైకదా పెనుగులాడుట? అందు సత్యముండునేని దానికి తప్పక జయమగుననియే త్రికాలాబాధితము. తన న్యాయమార్గమునందు తనకె నమ్మకము లేనివాడు యుద్ధ మొనర్చినను పరాభూతుడై తీరును. ధర్మమార్గము ననుసరించియున్న మహానుభావుడు తన పశుబలమును ప్రయోగింపకున్నను విజయము నంది తీరును. ఇదియే సత్యవిజయము. ఎన్నటికైనను ఇట్టి ధర్మమునకే సత్పరిణామము గలుగును. భగవద్భక్తులును, ధర్మపరిపాలకులును అగు మన ప్రభువులకు అఖండకీర్తిని, ప్రజానీకమునకు దీర్ఘాయురారోగ్య ధర్మభాగ్యమును అనుగ్రహింప సమర్థుడైన పరమేశ్వరుని యనుగ్రహముకొరకు ప్రపంచము దీర్ఘనిశ్శ్వాసముల వదలుచు నిరీక్షించుచున్నది. బ్రతికియుండు వారెల్ల భవిష్యమును తప్పక కాంచగలరు.

శ్రీ ఉజ్జయినీ జగద్గురువుల మహాదానము

8—6—1942 తేదిని బళ్లారిలో వీరశైవ విద్యావర్ధక సంఘమువారి యాజమాన్యమున ప్రారంభింప బడిన వీరశైవ హైస్కూలునకు శ్రీమదుజ్జయిని సద్ధర్మసింహాసనాధీశ్వర జగద్గురు సిద్ధేశ్వర శివాచార్య మహాస్వాములవారు ఏబదివేల (50,000) రూప్యములను మహాదానముగా ఆశీర్వదించిన సువార్త దెలిసి, మిక్కిలిగా సంతోషించి శ్రీవారికి అభినందనముల భక్తితో సమర్పించుచున్నాము. ఆంధ్రవీరశైవులలోను శ్రీమంతులు లేక పోలేదు. ఇట్టి భాగ్యకరమైన వార్తను ఎన్నడు వినగలమో? అదృష్టము కావలెను కదా?

సంపాదకుడు.

నిందకులు!

శ్రీ న్యాయర్ల సుబ్రహ్మణ్యముగారు

నిందకుడా! నీవు నిక్కముగ సఫలుడవు. లోకమున నెందరో పుట్టుచు గిట్టుచు నుందురు. కాని నూటికి ౯౯ మంది నిష్ఫలులై, అన్నాహారములులేక, ఆరోగ్యములేక, ధనములేక, సంతానము నందక విలపించి, దేహమును చాలించుకొనుచున్నారు. మానిందక సోదరు లట్లుకాదు. ఇందు నూటికి నూరుమంది కృతార్థులే! ఇందొక్కడైనను వ్యర్థుడు కాడు. "నిందకులు నిత్య సుఖదాత"లని మహనీయు లొకరు పుస్తకమునే వ్రాసినారు. ఈ నిందక మహానుభావులను గూర్చి యెంత జెప్పినను తక్కువే! వారి చరిత్రను సమగ్రముగ దెల్పుటకు నాకు శక్తి చాలదు గాని కొంతవరకైనను ఈ యల్పబుద్ధితో పరిశ్రమింప దలచినాను. పాఠకులు చిత్తగించవలెను.

అసలు నింద యనగా అసత్యమని ఒక శాస్త్రిగారి నడుగగా చెప్పినారు. (అయథార్థ కథనం నిందా) అంతే కావచ్చును గాని నేటికాలమానస్థితినిబట్టి ఆ మాటకును మారు అర్థము సక్రమించినది. దొంగతనమును నేర్చుకొనుటకును ఒక శాస్త్రమున్నదట! అట్లే ఈ నిందించుటకును ఒక కట్టుదిట్టమైన శాస్త్రమును ఏమహర్షియైనను నిర్మించినాడేమో తెలియకుండుట విచారకరము. దొంగలు మనతోబాటు కలిసి యున్నట్లు ఈ నిందకు లును మనలో ముందువెనుకల సందులేకుండ నిండియున్నారు. యథార్థముగా లెక్కవేసిన యెడల నేటి ప్రపంచపు జనపరిగణనలో నూటికి ౯౦ మందియైనను దొరకగలరని నా యంచన. ఈ నిందకులు చివరకు ఎవరోకారు మనలో మనమే! మనకు తెలియకుండగనే మనము ఇతర విషయములను గూర్చియు, ఇతరవ్యక్తులను గురించియు నిందించుచుందుము. వారివారి వాగ్ధాటిని బట్టి ఆ నింద సరసముగాను విరసముగాను ఉండును. తాత్పర్యము మాత్రము నింద యనుటలో సందేహములేదు. ఛీఛీ నేను మరొకరిని ఏమాత్రము గర్హించను సుమా యని వేదాంతము నుపదేశించు మడిబట్టలవారు సైతము నిందను వందల కొలదిగా ఉపయోగించుచున్నారు. చివరకు ఈ రోగము కలరావలె సర్వత్ర స్త్రీపురుషు లలో ప్రాకి పోయినది. దొంగతనము మున్నగువానిని జేయనివారు దొరకవచ్చును గాని నిందజేయని వాడు మందుకైనను దొరకునట్లు లేదు. నిక్కముగ తమలో తమకు విశ్వాసము లేక పరులను తూలనాడుట చాల సహజమైపోయినది. యథార్థమును పరిశోధించినచో దేశ మత జాతుల దౌర్భాగ్యమునకు ఈ నిందయే ముఖ్యకారణ మని తేలగలదని గట్టిగా నమ్మవచ్చును.

నాయీ పీఠికను జూడగా ఆడిపోసికొనుట అనవసరముగా ఒకని గూర్చి విమర్శించుట, పిచ్చితో వ్యంగ్యములాడుట, విరుపుమాట లనుట, లేనివి పుట్టించి తూలనాడుట,

చాడీలు చెప్పుట, మున్నగు నన్ని భాగములును ఈ నిందా గర్భగోళమందలి యంగములని ఈ పాటికి పాఠకు లూహించియుందురు. అమ్మలక్క లొక్కచో జేరిన చాలును. ఆ వీధి, ఆయూరు, ఆదేశము, చివరకు తమకు దెలిసీ తెలియని చిన్న పెద్ద లందరిని గురించియు నిందా సహస్రనామము జపించుచునే యుందురు. ఇది వారికి ఉగ్గుబాలతో వచ్చినది. ఎంతజెప్పినను అని మానునట్లులేదు. అందుకనియే కాబోలు ఈ యాడువారి యాడిపోతలకు ఒక చాలూ మూలా లేదు కావున ఎవరును నమ్మవలసినవని లేదని పెద్దలు గుర్తిడిచెప్పిరి.

పోనీ ఇన్ని విద్యాబుద్ధులు గల పురుషులు నిందింపక ఊరుకున్నారా అనుచో మూర్ఖులకంటె చదువుకున్న వారే ముఖ్యముగా ఈ నిందా - ఉద్యోగమును నెలకు నూరు రూపాయిల చొప్పున చేయుచున్నారా అనునట్లు ప్రచారకార్యమును మిక్కిలి దీక్షతో సాగింతురు. సామాన్యులను గూర్చి తిట్టినను, దీవించినను, అడుగువారు లేరుకావున అది యంతటితో నంత మొందుచున్నది. అట్లుగాక ప్రభువులు, మహానుభావులు, పండితులు, ధార్మికులు, మతప్రచారకులు, దేశసేవకులు, భగవద్భక్తులు, దాతలు, కవులు, పరోపకారులు మున్నగు ఉత్తమ శ్రేణికి జెందిన పురుషులను గూర్చి ఈనిందకకీటకము లెప్పటికి ఎండిన మొద్దునుబోలె తొలుచుచునే యుండును. పై వారిలో చాలమంది దూరముగా నుండుటచేతను, కొందరు ఉదాసీను లగుటవలనను, అసమర్థు లగుటవలనను వారు తమను నిందించువారినిగూర్చి యెట్టి ప్రతీకారమును చేయరు. మరికొందరు ఏదో కొంత ప్రతి నింద సాధించి యూరకుందురు. చెప్పెడు మనుజకాకములు నోరూరకొనదు కావున వదలుట వారికి పాటి. కాని వినువారు తమ పనినంత వదలుకొని, రెండు చెవుల నిక్కబొడుచుకొని, మరీమరీ చిల్లర ప్రశ్నలవేసి ఒక పెద్ద రాజకీయతంత్రము సిద్ధముచేయువారుగా నన్నద్ధులగు చుందురనుటయే గొప్ప విషయము. ఉదాహరణములుగూడ కావలెనుగదా!

ఒక గొప్పమహనీయుడు; దేశసేవకు తనువు నర్పించినాఁడు. నలుబది యేండ్ల నుండి యదియే యుద్యోగము. వేన వేల బుద్ధిమంతు లాయన ననుసరించి, లోకోపకారము చేయగలిగిరి. ఆయన సర్వజ్ఞు డేమియుకాడు. తాను తెలిసి కొన్నంత దానిని దాచక చెప్పుట పరిపాటి. ఏదో కృత్యము సాగించుచుండును. తప్పిదములను గూడ జేయుచుండునేమో? అది మానవులకు సహజము. కావున ఆయనకును తప్పదు. ఒక ధర్మసంఘీయుడు. "అయ్యా! ఇదియంతయు వట్టి బూటకము. అతడు కేవలము దుర్మార్గుడు. మహాఘోరములైన పాతకముల నతడు జేయుచుండును. వయసు పిల్లలమీద చేతులు వేసుక తిరుగును. మ్లేచ్ఛులింట సమస్తము భుజించును. స్త్రీలోలుడు కూడను. ఒక బిచ్చగానిని కసిదీర కొట్టెను. చెట్టుక్రింద రాలిన పండును ఒక బాలుడు తినగా బాగుగా బాదెను. కలిస్వరూపుడు" అని ఏమేమో జెప్పగా నేను "ఇది నిందయో వ్యాజస్తుతియో నాకు దెలియుటలేదు. మీరు స్వయముగా జూచినారా, సహవాసమా, అనుభవమా"

అంటిని. అందుకు వారు "ఇది కేవలము సత్యం, మాఆప్త స్నేహితు డొకడు వెళ్ళి స్వయముగా జూచినాడు" అనిరి.

ఒక మహాప్రభువు. పరిమితమైన జీవితము కలవాడు. పండితుడు కూడను. ధనవంతుడు. స్వమతాభిమాని, కొంతవరకు ధార్మికుడు. సులభుడు. ఏకల్లోలములలోను జిక్కక ఇంత దీర్ఘకాలము రాజ్యపాలనము సాగించెను. కొందరు ఘను డనియును పేర్కొందురు. కావచ్చును, కాకపోవచ్చును. ఒక నాయక ప్రముఖు డొక యెంట ఈ ప్రభువును గూర్చి యిట్లు ప్రసంగించెను. "ఈ రాజు కేవలం దౌర్భాగ్యుడు, మహావిషయాసక్తుడు. మొన్ననే ఒక వాకిలి యూడ్చెడి దాసితో సరసమాడెను. సదా రోగగ్రస్తుడు. అరమణుగు గంజాయిని, బిందెడు బ్రాందిని ప్రతిరోజు సేవించి ఎల్లవు డున్మత్తుడై యున్నాడు. మరొక పెళ్ళి జరుగునట"—నేను నివ్వెరపడి వింటిని. గొప్పవారిని ప్రశ్నించుట యెట్లు? ఎటులో చివరకు తిన్నగా "చాల అద్భుతగాథ. ఇవి నిజములేనా?" అంటిని. వారు జోరుగానే "మాయూరి చాకలి పోశన్న వారి దర్బారులో ముఖ్యసేవకుడు. పూసగ్రుచ్చినట్లు జెప్పినాడు. ఇంకను చాల సంగతు లున్న"వనిరి.

మరియొక సనాతనధార్మికుడు, గొప్పవాడు. నిష్కలంక సేవాపరాయణుడు. నిద్రాహారములు మానినను సంఘోపకారమును మానువాడు కాడు. నిరంతర కార్యాసక్తుడు. సదాపరమేశ్వరధ్యాత. స్వకార్యనిర్వహణ దీక్షాదక్షుడు. పిట్టకూతలకు జడియువాడు కాడు. పరపక్షు నెట్టివానినైనను ఎదుర్కొనుదిట్ట. కీర్తినిగూడ గడించెను. దోషములును ఉండవచ్చును. ఒక కాంగ్రెసు నేత ఈ ధార్మికుని గురించి "వీడు శుద్ధ బూటకుడు. ధర్మము లేదు; గిర్మమూ లేదు. ఎన్నియో సంసారముల జెడగొట్టెను. లోలోపల ప్రభుత్వమువలన డబ్బు దినుచు మా సంఘసంస్కర్తల నెదుర్కొనుటకు పన్నాగము బన్నుచున్నాడు. స్వశక్తి యేమియు లేదు. మోసగాడు. చాలా డేంజరస్" అనగా ఆయనతో మీ కెప్పుడును సహవాసము లేదే, ఎట్లీ రహస్యము దెలిసెనని ప్రశ్నించితిని. "మాకు దెలియదా? మే మెన్నిలోకములు దిరుగుచుందుము; ఎంతమంది ముఖ్యస్నేహితులో లోకోపకారార్థమై అనేక సంగతులను మాకు జెప్పుచుందురు. లేనిచో ఇన్ని విషయములను గూర్చి రిపోర్టులను ఎట్లు వ్రాయ గలము? అనిరి.

మరియొక మహనీయుడు మతసేవకై దేహము నర్పించినాడు. ఏకదీక్షగా ఇరువది వత్సరములు కృషిసల్పి విజ్ఞానియై స్వమత పీఠమున నధిష్ఠించి అహర్నిశము ప్రయత్నించుచు దేశసంచార మొనర్చుచు శతాధిక గ్రంథములను నిర్మించి, సహస్రాధిక బోధలచే మానవుల మేల్కొలిపి యుపకరించినాడు. అద్వితీయుడు. మహాకీర్తి వహించియున్నాడు. నిరంతర సంఘకార్య నిమగ్నుడు. దోషములును ఉండును. లేవో? ఒక స్వమతప్రముఖు డనుకొనువాడు ఆయనను గూర్చి "స్వాములవారి సంగతియా? అద్భుతము. ఆయనకు చదువురాదు. ధర్మశాస్త్ర మంతకన్న తెలియదు. కేవలము విషయలోలుపుడు. ఎప్పుడు పరద్రవ్య మపహరించుటకాని ఉపకార మొకరికి జేయనేలేదు. గ్రంథములు మున్నగునవి

వ్యాపారమునకే. అంతయు ఆడంబరము'' లనెను. ''మీకును ఆయనకును అసలు అభిప్రాయ భేదమే కలదు కదా! మీ మాట లెట్లు నమ్మవలెనని యడుగగా లేదు, లేదు, మాకు వైర మేమియులేదు. వారి వంటవాడు మాయింటిలోనే యున్నాడు. అన్నియు సత్యములే చెప్పి నా'' డని సెలవిచ్చెను.

గొప్ప దాత యొకడు వివిధములైన మహాదానములచే ప్రసిద్ధినొందినాడు. అనేక భవనములను ధర్మముగ స్వసంఘమున కిచ్చి, అనాథులకు వాసముల నేర్పరచి, కవిపండితుల గ్రంథముల ప్రకటించి, బీదల వివాహము లొనర్చి లోకసేవగావించిన మహనీయుడు. వీరివిషయము నొక యుపన్యాసకవాచాలు డిటు లనెను. ''ఇదియంతయు ఆత్మప్రశంసార్థమై చేయబడుచున్న దే కాని అందు యాథార్థ్యములేదు. ఆయన మందిలో గూర్చున్నప్పుడే కాని ఒంటరిగా నున్నపు డొక కానిని సైతము విదుపడు. స్త్రీలోలుడు. ఆయువతి సిఫారసు మీద నరసింహశాస్త్రి గారి గ్రంథ మచ్చుపడెను. అతని కేమియు దెలియదు. మహాలోభి'' యనెను. ''పోనీ మీరును ఏ సిఫారసునో ఆశ్రయించి మీ పాత్రమునొత్తించుకొనరాదా'' యని చెప్ప 'నాకాముండ గనుపించలే'దని జవా బిచ్చెను.

ఒక మహాభక్తుడు నిరంతర మీశ్వర చింతనదప్ప వేరు కార్యము లేదు. ఏయూరు వెళ్ళినను ఎట జూచినను భగవద్భజనసంఘములు నెలకొల్పి, వందలకొలది స్త్రీ పురుషుల గుమిగూర్చి, నేత్రపర్వములైన మహోత్సవముల నిర్వహించి తన్మయుడై యూగు చుండును. ఒక వదరుబో తిట్లు గొణిగెను. ''ఇతడు కేవలము వంచకుడు. ఇది యంతయు వయసుపిల్లల వంచించుటకు పన్నాగము. భక్తి లేదు, ముక్తి లేదు'' అనగా తమకు స్వానుభవమేనా యని వేడితిని ''లోకమంతయు పాకిపోయిన దానికి సాక్ష్యమెందుల'' కనెను.

ఈ నిందకుల పద్ధతి యెట్టిదో పాఠకులీ సరికి గ్రహించియే యుందురు. ఒక పర వ్యక్తినిగూర్చి మరియొకడు తనకు గావలసిన సామగ్రిని వివిధముగ ఎంతమంచి సాధనముల ద్వారా కూర్చునో విమర్శించినచో సత్యము బైటబడగలదు. ఒక శత్రువు మనను ప్రత్యక్షముగా ఆక్షేపించినపుడు మన కంత వ్యధ కలుగదుగాని; ఆ మాటనే మరియొక కొండెగాడువచ్చి చెప్పినచో మిక్కిలి ఉద్విగ్నుల మగుచుందుము. ఎట్టి నిందనైనను, పరుడు చెప్పినచో విన కుతూహలము గలుగవచ్చును. కాని, అందు సత్యాంశము చాలవరకు మరుగుపడియుండును. ఆ చెప్పు మహానుభావుడు ఎంత ఉప్పు కారము వేయునో అంత రుచికరముగా నుండును. ఈ పల్లి విషయము ఆ డిల్లీవరకు ఆనోట ఈనోటబడి ఊరిపెరిగి కొండంతై చేరునపుడు చూడవలయును దాని మాహాత్మ్యము! మనము విన్న నిందకు సంబంధించిన వ్యక్తిని మనము స్వయముగా పరిశీలించు నపుడు మిక్కిలి చప్పగా నుండును. ''వంటవాడు, చాకలి పోశన్న, తిరుగుబోతు, పిచ్చిస్నేహితులు, అల్పబుద్ధులు, సరిపడని వారు, గాలివార్తలు'' మున్నగువానిని ఆధారము జేసికొనియేనా ఒక వ్యక్తిని నిందించుట? కర్ణుని మహాత్యాగమును, రాణాప్రతాపుని వీర్యమును, నన్నయభట్టు వాగను శాసనత్వమును, సోమనాథుని భృంగియవతారత్వమును, శ్రీనాథుని కనకాభిషేకమును, పోతన

భగవద్భక్తిని, పెద్దన గండపెండేరమును, శంకరాచార్యుని మతోద్ధారకార్యమును అసూయాపరులు, అజ్ఞానఘనులు అధిక్షేపించి నిందించినను విజ్ఞులు చెవి యొగ్గగలరా? ఆ మహనీయుల ఘనత కా యా బిరుదములు సపరిశీలనముగా నా కాలపు ప్రజలు సమర్పించి ధన్యులైనారు. అంతేకాని వారి స్వల్పచ్ఛిద్రములనెంచి లోకమున ప్రచార మొనర్చు దుష్కార్యములకు బొల్పడలేదు.

నాడును నేడును వ్యక్తిని భూషించుటలోను, దూషించుటలోను ఒక గొప్ప భేదము కలదు. పూర్వకాలమున దేనియందైనను గొప్పవాడు కనుపించినచో వానిని అత్యద్భుతముగ భూషించి గణన కెక్కించి యతడు మరింత మహనీయు డగునట్లు ప్రోత్సహించుచుండిరి. మానవ స్వభావము కావున ప్రమాదములు వాటిల్లక యుండవు. వానిని మిత్రులవలె సూక్ష్మముగ దెల్పి మాన్పించుచుండిరి. నేడన్ననో వా డెంతటి మహానుభావుడైనను సరియే మొదలు దూషణకే పాత్రు డగును. భూషణ వాని జన్మలో దొరకునో లేదో! పరితపించుచు భవభూతివలె ఎన్నటికయినను నను దెలియువారు రారా॥ అనుచు దేహమును వదలుకొనవలెనో? నిందకులకే ఎరుక!

వారు అన్న చెల్లెండ్రైనను సరియే సరసముగా నున్నచో నిందకుల కంటిలో నెరసుగా నుందురు. ఒక దేశోన్నతికార్యమును గుండెగలవాడు పూనుకొటయే తప్పు. వెక్కిరించువారు వెంటబడుదురు. ఒంటరి మొగవాడు చుట్టమైనను ఇంట బరుండరాదని వాపోవువా రెందరు? కొందర దేపనిగ నీ నీలివార్తలమీద పాటలను, పద్యములను అల్లి తమ కవితాశక్తిని ప్రదర్శింతురు. మరికొందరు బొమ్మలు వ్రాసి వీధుల నంటించి తాము చిత్రకారుల మనుటను వెల్లడించుకొనుచుందురు. నేటి సినీమా డ్రామా లందేమి ఖండకావ్యము లందేమి కర్త బ్రాహ్మణేతరభావసంపన్ను డగుచో వర్ణాశ్రమములను, సనాతన తత్త్వములను శాస్త్రాదులను నిందించి పొట్ట నింపికొనును. సనాతనవాదియే యయ్యెనా సంస్కర్తల దిట్టిపోసి వాని కూతురు యువకుని చేపట్టెననియును, వీని వనిత స్వేచ్ఛావిహారయై లోకమున ప్రఖ్యాతి కెక్కెననియును వ్రాయును.

నేను దుష్టుల శిక్షింపవలదనుట లేదు. ఆ మార్గము వేరేయున్నది. లోకోపకారమును నేవిధముగ నైనను యథాశక్తి గావించువారు మొదటి తరగతికి జెందినవారని గ్రహించి, సాధ్యమయినంత చేయూత నొసగి దేశసౌభాగ్యమును సంపాదింపవలెను. కేవలము పరస్పరముగా నిందించుచు ఒకరి దౌర్భాగ్యమునకు మరియొకరు కారణమై అనవసరముగ పాప మొడి గట్టుకొననేల? పిచ్చివా డెవడైన నట్లు నిర్నిమిత్తముగ నిందను సాగించిన బుద్ధిమంతులు నివారించవలెనుగాని ప్రోత్సహింపరాదు. సబ్బు తా అరగుచు మంది వస్త్రములను శుభ్రపరచును. చీపురు(పొరక)కట్ట తాను విరుగుచున్నను; ఒకరి యింటియందలి కసవును దీసివైచును. ఇటులే తన సుసమయమును నిందలకొరకై వినియోగించి మందిని బాగుపరచుటయా, రేగించుటయా, తాను బాగుపడుటకా యని నిందాస్వభావము గలవారు ఆలోచించుకొనుట శ్రేయస్కరముగదా! ఇతరులను గూర్చి యనవసర గాదల నల్లు నాల్కకు సుబుద్ధి గలుగుగాక!

2

మహాకవి

పా. సోమనాథుని చరిత్ర గ్రంథము

సంపాదకులు

ఆంధ్రభాషలో నన్నయ అనువాదములే! స్వతంత్ర గ్రంథములు లేవని కొందరు భాషాభిమానులు అనుకొనుటయే కాని, జనబాహుళ్యములో పరమత సహనము లేనందున పండితారాధ్యచరిత్ర, బసవపురాణములవంటి తెలుఁగు జిగిబిగిగల కావ్యరాజములను సైతము పరిచారము చేయజాలరైరి. కాని కాలము కొంతమారినది. స్వతంత్ర కవియును అఖండ పండితుడును, స్వధర్మ నిష్ఠాగరిష్ఠుడును అగు మహాకవి పాల్కురికి సోమనాథునిగూర్చియు, నతని కావ్యములనుగూర్చియు, తెలిసికొనవలెనని యనేకులకు శ్రద్ధగలిగినది. ఈమహాకవి విశేషములను కొంతవరకు కొందఱు పరమతీయులు వ్రాసిరిగాని అవి సమర్థముగా లేవు. కావున ఒక సరియైన అధికారి ఇట్టి గ్రంథరచనకు బూనవలసియున్నది. అట్టివారిని అన్వేషింపబనిలేదు. ఇరువది వత్సరములనుంచి సోమనాథుని కృతులను సాకల్యముగ అభ్యసించిన వారును, అనేకములగు ఉత్తమ వ్యాసముల బ్రకటించి ఆంధ్రులకు పరిచితులైన వారును, ఆంధ్రాంగ్ల సంస్కృతభాషా విశారదులును, వీరశైవ సంప్రదాయ వేత్తలును, అగు శ్రీ బండారు తమ్మయ్యగారు మానివేదన ననుసరించియు, వారి చిరకాలేష్టమును బట్టియు శ్రీ సోమనాథుని గూర్చి ఒక చక్కని చరిత్ర గ్రంథమును విరచించు చున్నారు. ఈ శుభోదంతమును మా పాఠకులకు దెల్పుటకు మిగుల ఆనందమగు చున్నది. ఇందు సోమనాథుని యొక్క, వంశము, బాల్యము, జన్మభూమి, కులగోత్రములు, శివదీక్ష, విద్యాగురువులు, శాస్త్రాధ్యయనము, పాండిత్యము, వేదాగమోపనిషత్పరిచితి, గ్రంథములు, లఘుకృతులు, కవితాప్రతిభ, భాషాశైలి, రచనాస్వాతంత్ర్యము, స్వధర్మనిరతి, మహాకవిత్వము, దేశాటన, వివిధభాషా వైదుష్యము, లోకప్రఖ్యాతి, శివైక్యము, పాల్కురికి వృత్తాంతము, సోమనాథు ననుకరించిన కవులు, సోమేశ్వర పురాణము (కన్నడము) మున్నగు ననేక విషయములు సప్రమాణముగా సరసముగా వివరింపబడును. ఇది అచ్చులో రెండునూర్ల పుటలకు తక్కువగా నుండదు. ఈ యుద్గ్రంథ మాంధ్రభాషలో చిరకాలము పఠనపాఠన గౌరవము నంద గల దనుటలో సందియములేదు. దీనిని ఏవిధముగ నైనను శివధర్మగ్రంథమాలద్వారా త్వరగా ప్రకటించి పాఠకుల కందింపవలె నని సంకల్పించి యున్నాము. నేడు ముద్రణాసామగ్రి ధరలు విపరీతముగ పెరిగియున్నవి. ఐనను ఆంధ్ర వీరశైవ మహానుభావులలో ఉదారచరితులు లేకపోలేదు. ధనికులుగూడ నచ్చటచ్చట విరాజిల్లుచునేయున్నారు. సహాయులైనవారి జీవితచరిత్రము, చిత్రము, ఇందులో చేర్పబడి కీర్తిప్రతిష్ఠల నందగలదు. కాగితములు, అచ్చు, బైండింగు అను త్రివిధరూపమగు

పుస్తకమునకు ఈ కాలమున మూడు నూర్ల (౩౦౦) రూప్యములు పట్టును. త్యాగశీలుర కిదియొక లెక్కగాదు. ఎన్నియో అనవసర వ్యయములు జరుగుచునే యుండును. ఇది గొప్ప సద్వినియోగము. అనేక వ్యక్తులయొద్ద చందా సంపాదించి ప్రకటించుట సాధ్యమైనను ఇది యెవరికిని తృప్తిని గలిగింపజాలదు. కావున మా పాఠకులలోని ధర్మవీరు లొకరి నొకరు ప్రోత్సహించి, గ్రంథకర్తగారి పరిశ్రమకు కొంత యానుకూల్యమును గూర్చుటయేకాక వీరశైవలోకమునకు, ఆంధ్రభాషాభిజ్ఞులకు మహోపకార మొనర్చినవా రగుదురుగాక! దీనితో వీరశైవ గ్రంథములలో నొక నవయుగ మారంభము కాగలదు.

"ఆదిశైవ పత్రిక" వ్యాసములు

నేడు క్రొత్తగా ఆదిశైవులమని చెప్పుకొనుచున్న తమ్మళులను, శ్రీకంఠుని గూర్చి యొక వ్యాసమును 1940 జనవరి 'విభూతి' సంచికలో ప్రకటించియుంటిని. నే నా వ్యాసమున వినయవాక్యములను, వజ్రమువంటి అభేద్య ప్రమాణములను ప్రచురించిన సంగతిని సహృదయు లగు విద్వాంసు లెరింగియే యున్నారు. ఇది ఇరువది మాసముల క్రింది సంగతి. ఈ దీర్ఘకాలము నుండి "ఆదిశైవ" పత్రికలో ప్రతితడవ నా వ్యాసముపై విమర్శన వ్యాసములు అచ్చుపడుచున్నవి. యథార్థముగ అందు నన్నుగూర్చిన నిందాభాగమే యెక్కువ. నా ప్రమాణములకు సరియైన యుత్తరములు లేవనియే చెప్పవచ్చును. వారింత మంది ఇన్ని వ్యాసములు వేసినను నాయుక్తులు ఖండింపబడలేదు. ఒక విచారకరమైన విషయ మేమనగా ఇతిహాసపరిశోధనము లందు పరిచయముగల వ్యక్తు లెవరును వ్రాయరైరి. తాము వ్రాసెడి శ్లోకములు ఏయూర ముద్రింప బడినవో పటలములో, పుటలో తెలుపక "తిలకాష్టమహిషబంధనము"ల వంటి పేరులను సృష్టించుచున్నారు. అయినను నేను ప్రత్యుత్తర వ్యాసములను ఒకటి రెండు వ్రాసి శ్రీవిభూతి సంపాదకుల కీయగా వారు "అట్టి దుర్బల వ్యాసములకు మీరు తొందర పడవలదు. పైగా ఆ వ్యాసములు పూర్తియగు నట్లు తోచదు. అన్నిటికి ఒకే పర్యాయము ఉత్తరమియ్య వచ్చును' అని సెలవిచ్చుట వలన ఊరకున్నాను గాని ఖండనము తెలియక కాదు. దయచేసి యనవసరగాథను పెంచక త్వరగా వారు వ్యాసములను పూర్తిచేయుచో మరొక సమర్థమైన నా వ్యాసమును గాంచ గలరు. దానిమీద వారు మరల నైదువత్సరముల దనుక వ్రాసికొనవచ్చును. కావున "ఆదిశైవ పత్రిక"లో వచ్చు వ్యాసములకు ఉత్తర మియ్యలేక మౌనము వహించితినని భావింప కుందురుగాక!

20—7—1942

ము. గురుపాదయ్యవారు.

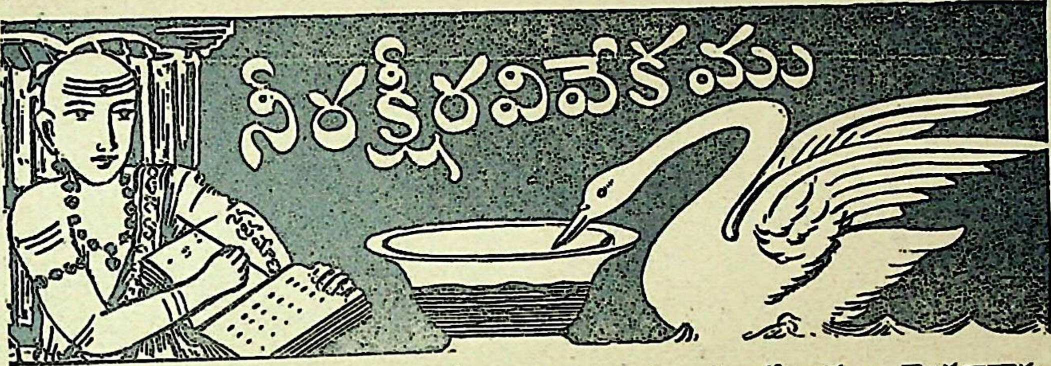
చిత్రభాను- శ్రావణ- నక్షత్రఫలం.

శ్రీ బులుసు సూర్యప్రకాశ శాస్త్రిగారు

ఈ మాసమున వర్షములు బాగుగ కురిసి, నదీనదములు చక్కగ ప్రవహించును. ధాన్యాదులకు రసవస్తువులకు మంచిధరలు కలిగియుండును. వెండి బంగారములు ధరలు పెరుగుతూ తరుగుచుండును. దేశము చోరభయములు, పశువులకు ప్రజలకు అనారోగ్యములు కలుగును.—

అశ్విని— ప్రయాణము. కించిదనారోగ్యం. ధనవ్యయము. బంధుసమాగమము.
భరణి— ఆరోగ్యము. నూత్నయత్న కార్యసిద్ధి, ధనలాభము.
కృత్తిక— శరీరతాపము. అనారోగ్యము, చిత్తచలనము, వైరులు.
రోహిణి— కోపం. కుటుంబఅనారోగ్యం, ధనవ్యయము, చిత్తస్థైర్యము.
మృగశిర— మంచివిద్య. కుటుంబసౌఖ్యము, యత్నకార్యసిద్ధి, బంధుమిత్రసమాగమం.
ఆరుద్ర— వస్త్రలాభం. మనస్సంతోషము, బుద్ధికుశలత.
పునర్వసు— విచారము. కళత్ర అనారోగ్యము, చిత్తచలనం, ధనవ్యయము.
పుష్యమి— సత్కార్యాచరణ. బంధుమిత్రసమాగమము, ధనలాభము.
ఆశ్రేష— మంచివిద్య. సామాన్య ధనలాభము, యత్నకార్య ఆలస్యం
మఖ— ప్రయాణము. కించిదనారోగ్యము, ధనవ్యయము, చిత్తచలనము.
పుబ్బ— మంచి ఆరోగ్యము, ధనవ్యయము, సోదర లాభము, సంతసము.
ఉత్తర— శరీరతాపం. చిత్తచలనము, ప్రయాణము, ధనవ్యయము
హస్త— కోపము. చిత్తచలనము, కించిదనారోగ్యము
చిత్త— మంచివిద్యాధనలాభములు, కుటుంబసౌఖ్యము. వైరులు.
స్వాతి— వస్త్రలాభము. అనారోగ్యము, ధనలాభము, కుటుంబసౌఖ్యం.
విశాఖ— విచారము. కించిదనారోగ్యము, యత్నకార్యాలస్యం:
అనూరాధ— సత్కార్యాచరణ, విద్యాధనలాభములు, కళత్ర అనారోగ్యము
జ్యేష్ఠ— శరీరతాపము. యత్నకార్యసిద్ధి, ధనలాభము, వైరులు.
మూల— ప్రయాణం. అనారోగ్యము, బంధుమిత్ర సమాగమము.
పూర్వాషాఢ— మంచి ఆరోగ్యము. వైరులు, ధనవ్యయం, చిత్తచలనం.
ఉత్తరాషాఢ— శరీరతాపము. సోదరకలహము, కుటుంబ ఆనారోగ్యం.
శ్రవణం— కోపం. కళత్ర అనారోగ్యము, వైరులు, యత్నకార్యసిద్ధి.
ధనిష్ఠ— బంధు, మిత్ర సమాగమము, చిత్తచలనము, మంచివిద్య.
శతభిషం— వస్త్రలాభము, చిత్తస్థైర్యము, సంతానప్రాప్తి.
పూర్వాభాద్ర— ప్రయాణం. విచారము, కించిదనారోగ్యము, ధనవ్యయము
ఉత్తరాభాద్ర— సత్కార్యాచరణ. వైరులు, సంతాన లాభము, ధనవ్యయము
రేవతి— యత్నకార్యాలస్యము. ధనలాభవ్యయములు, సోదరకలహం, చిత్తచలనం

(ఉచితము— మీ యిష్టమువచ్చిన మూడుప్రశ్నలు వ్రాసి జాతకముగాని, జనన కాలముగాని. నక్షత్రముగాని, ప్రశ్నలు వ్రాయు కాలముగాని వ్రాయుచు, పోష్టు చార్జి నిమిత్తము 0-2-0 స్టాంపులు పంపిన ఉచితముగా సమాధానములు వ్రాయబడును. (కొత్తపేట, తెనాలి.)

ఆదర్శప్రభువు:—కర్త: కురుగంటి సీతారామయ్య ఎం. ఏ. గారు, ప్రకాశకులు; హైదరాబాదు ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు. పుటలు ౩౭౦ అచ్చు, కాగితములు, బైండు మున్నగునవి. చక్కనివి. వెల ౨-౮-౦ ప్రస్తుతము నిజాంరాష్ట్ర ప్రభువుగారగు శ్రీ శ్రీ ఆలాహజరత్ మీర్ ఉస్మానలీ ఖాన్ బహద్దర్ వాలీషాఁగారు పట్టాభిషిక్తులై ముప్పది వత్సరములు సుఖముగ గడిచినవి. ఇంత దీర్ఘకాల పరిపాలనమును రాష్ట్రముయొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధికరముగ సాగించుచు తమనిరాడంబరమైన జీవితముతోడను, గురు దేవతా భక్తివలనను, ధర్మాభిమాన ప్రజావాత్సల్యముల వలనను మనప్రభువుగారు ఆదర్శస్థానము నెట్లాక్రమించిరో ఈగ్రంథమునందు మిక్కిలి చక్కగా నిరూపించినారు. అనన్యసామాన్యుడగు ప్రభువు లభించినపుడే ఇట్టి యభ్యుదయము సులభము కావున వీరి కాలమున ఎన్నెన్ని ప్రభుత్వశాఖలు ఏయే వ్యక్తులు ఏ విధముగ సామర్థ్యముతో కర్తవ్య నిర్వహణము గావించిరో వివరముగ నివేదికలవలె నిందు విషయములు సేకరింపబడినవి. బరాడు (బీరారు) రాష్ట్ర విషయమున నెంత అన్యాయము జరిగినదియు, మన ప్రభుత్వ మెట్లు సమాధానము నందినదియు ఉజ్జ్వలముగ వ్రాయబడినది. సమయానుసారముగ ననేక చిత్రపటములు చేర్పబడినవి. ఒక విధముగ హైదరాబాదు రాజ్యముయొక్క చక్కని పరిచయాత్మకమైన గ్రంథముగ దీనిని కూర్చినందులకు గ్రంథకర్తగారు ప్రశంసార్హులు. దీని వేనవేల ప్రతులు ముద్రించి ప్రతిగ్రామమునను పంచిపెట్టినచో ఉచితమని తోచుచున్నది.

శైల యెక్కువగా నున్నది. ౨౦౦ పుటలో "గుల్బర్గలో ముసల్మానులకును లింగాయతులకును కలహము కల్గగా అణచి శాంతిని నెలకొల్పిరి" అని వ్రాయబడినది. ఇందలి అణచివేయుట మాత్రమే జరిగినది కాని ఇరువదియేండ్ల దీర్ఘకాలములో గూడ గుల్బర్గా వీరశైవులకు మనశ్శాంతి ననుగ్రహింపలేదు. శరణ బసవేశ్వర దేవస్థానమునకు మోసము గల్గుటయేగాక వారి భూమిలో వారి ఖర్చుతో గుడికి ప్రాకారము గట్టుకొను భాగ్యము సైతము వారికి లేదు. అటులే వాక్స్వాతంత్ర్య విషయమున గ్రంథకర్తగారి అభిప్రాయముతో మేమేకీభవింపము. ప్రభుత్వముయొక్క గుణ పరిచయమే ఇందు కలదు కావున తక్కిన విషయములను గూర్చి యిట నెక్కువగ వివరింప బనిలేదు.

మేరుజ్యోతి:—సంపాదకులు, మల్లెల శోభనాచలపతిరావుగారు, మెయిన్‌రోడ్డు, బెజవాడ. పుటలు ౧౦ రఫ్. విధూతిసైజు. మాసపత్రిక సం॥ చందా ౧-౦-౦. దీని రెండు సంచికలు మాకు చేరినవి. మిక్కిలి అభిమానముతో సంపాదకు లిద్దానిని నడుపుచున్నారు. మేర (దర్జీ) సోదరుల యభ్యుదయమునకై యిది ప్రకటితమగు చున్నది. సంపాదకులు వైద్యవర్యులు కావున ఆ విషయమునను కొంత ప్రచారమిందు కలదు. స్వసంఘీయు లపుడే పోషక వర్గముగా దొరకుట శుభసూచన. ఈ మేరశబ్దము మేరు అనుటకు బదులుగా వాడబడినది. మున్ముందు పరిశోధించి, ఈ శబ్దమునే కాదు, ఈ జాతి చరిత్రను నిర్దుష్టముగ ప్రచురించి, స్వజాతి గురు మహాపురుషుని పూర్వస్థానమగు కొలనుపాక యందలి శంకర దాసమయ్యగారి మఠమును ఉన్నతము గావించుట వీరి పరమ కర్తవ్యమై యున్నది. దీనికి ప్రత్యేకముగ ఫండు ఆవసరము. సంపాదకుల కృషి అభినందన పాత్రము.

ముఖ్య సూచన

కృతజ్ఞత:—ఈ సంచికతో 'విభూతి'కి మూడేండ్లు నిండినవి. ముద్రిణాసామగ్రికి ఇట్టి విపరీతధరలు గలిగియున్న కాలములో పత్రికాపోషక సాహాయ్యకులు దానముల వలనను, కొంతవరకు చందాలవలనను ఈ మూడవ సంవత్సరమును ఎటులో సంసార సాగరమును వలె ఈదగలిగితిమి. కావున వీరందరకు మా మనఃపూర్వకమైన అభినంద నముల నర్పించుచు ఇందుకు దోడ్పడిన మా మిత్రబంధు బృందమునకు కృతజ్ఞతను వెల్లడించుకొనుచున్నాము. దయాసాగరుడైన జగదీశ్వరుడే అనుగ్రహించనిచో ఈవికట సంకటములనుండి బైలువెడలుటయే అసంభవ మయ్యెడిది. వానికి చెందని వస్తు వీ జగమున లేదు. కావున శివార్పితము జేయుటకు మా యధీనములో నేవిత్తమును గానుపించదు. పరమకల్యాణ స్వరూపుడగు శివుడే భవిష్యమునను మా యంతఃకరణకు విజ్ఞానమును, కాయమునకు నిర్వాహణశక్తిని, దాతలకు చందాదారులకు ధర్మబుద్ధిని అనుగ్ర హించి తన 'విభూతి'ని ప్రకాశింపజేయనిచో అన్యథాశరణము నాస్తి.

౪ వ సంవత్సరాది సంచిక:—ముందు ఇదే చిత్రభాను శ్రావణమున 'విభూతి'యొక్క నాల్గవ సంవత్సరాది సంచికను ప్రకటింపవలసియే యున్నది. అది యెట్టి మహత్త్వము గలదై యుండగలదో చేతికందిన పిదప పాఠకులే నిర్ణయింప వలసియుందురు. ఇపుడు పెద్ద మాటలను చెప్ప వీలులేదు. ప్రయత్నము మాత్రము శక్తి వంచనలేక చేయబడుచున్నది. కవిపండితులు సాధ్యమైనంత త్వరగా దయతో తమ వ్యాసములను పదిరోజులలో పంపించ గోరుచున్నాము. అక్షరములు స్పష్టముగను, కాగితమున కొక ప్రక్కను వ్రాయవలెను.

చందాదారులకు:—ఏ పత్రికలకైనను చందాదారులే ముఖ్య ప్రోత్సాహకులు. ఎప్పటి చందాను అప్పుడు తాము చెల్లించి ఇతరులను ప్రోత్సహించి ప్రచార మొనర్చి నపుడే పత్రికలు బ్రదుకగలవు. కావున చందాదారు లందరును ఈ సంచిక యందగానే తమ తమ చందా ద్రవ్యము (రెండున్నర)ను మనియార్డరుద్వారా పంపగోరుచున్నాము. ౧౫ దినములలో చందా రానియెడల సంవత్సరాది సంచికను రెండురూపాయీల పన్నెం డణాల (2-12-0)కు వి. పి.గా పంపగలము. చందాదారులే మనియార్డరుచేయుచో నాలు గణాలు మిగులగలవు. ప్రయాసమును తప్పును. ఏకారణమువలనగాని పత్రిక అక్కరలేని వారు కార్డువ్రాసి ఆ విషయమును తెలుపవేడెదము. వి. పి. లను అనవసరముగా తిరుగ గొట్టి కార్యాలయమునకు నష్టము గలిగింపవలదు. ఈక్రింద వ్రాయబడిన నంబర్లు గలవా రందరును తమ చందాలను పంపవలసి యుందురు. ఈ నంబర్లు ప్రతిమాసము తమకు వచ్చు పత్రికలమీద వ్రాయబడు చిరునామాలకు మొదట గలవు. చందా పంపునపుడు మని యార్డరు కూపనులో తమ చందానంబరును చిరునామాను వివరముగ వ్రాయవలెను.

బ్రిటిషు ప్రాంతములలో

29 30 31 35 37 38 39 40 41 42 46 47 52 53 54 56 58 59 60 63 79 80 81 84 85 86 87 92 93 94 95 101 104 110 111 112 113 114 115 116 117 119 120 121 123 134 141 142 503 504 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 526 527 528 529 530 531 532 534 535 536 539 542 543 544 548 549 550 552 553 554 555 558 559 560 561 562 564 565 566 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 594 595 597 598 660 601 604 605 606 607 608 610 611 612 619 620 651 652 654 655 656 600 661 663 664 665 664 665 666 667 670 674 675 678 680 681 682 633 684 689 691 692 693 694 695 697 698 702 709 710 712 715 717 719 722 724 726 729 731 734 735 736 738 741 742 744 745 746 751 753 754 755 757 758 760 761 763 764 765 767 769 770 771 772 774 775 776 778 779 780 782 783 785 786 787 788 789 791 792 793 794 795 796 798 802 804 820 821 822 823 833 835 836 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 854 855 876

నిజాం ప్రాంతములో

౨౦౩ ౨౦౪ ౨౦౬ ౨౦౮ ౨౦౯ ౨౧౦ ౨౧౨ ౨౧౩ ౨౧౪ ౨౧౫ ౨౧౮ ౨౧౯ ౨౨౦ ౨౨౧ ౨౨౨ ౨౨౩ ౨౨౪ ౨౨౬ ౨౨౭ ౨౨౮ ౨౨౯ ౨౩౧ ౨౩౨ ౨౩౭ ౨౩౮ ౨౪౬ ౨౪౯ ౨౫౨ ౨౫౩ ౨౫౪ ౨౬౦ ౨౬౧ ౨౬౪ ౨౬౫ ౨౭౧ ౨౭౩ ౨౭౪ ౨౭౭ ౨౭౮ ౨౮౨ ౨౮౮ ౨౮౯ ౨౯౨ ౨౯౪ ౨౯౮ ౩౦౦ ౩౦౨ ౩౦౫ ౩౦౬ ౩౦౭ ౩౦౮ ౩౦౯ ౩౧౦ ౩౧౧ ౩౧౨ ౩౧౩ ౩౧౪ ౩౧౫ ౩౧౬ ౩౧౭ ౩౧౯ ౩౨౦ ౩౨౨ ౩౨౩ ౩౨౪ ౩౨౫ ౩౨౬ ౩౨౭ ౩౨౮ ౩౨౯ ౩౩౦ ౩౩౧ ౩౩౨ ౩౩౩ ౩౩౪ ౩౩౫ ౩౩౬ ౩౩౭ ౩౩౮ ౩౩౯ ౩౪౦ ౩౪౧ ౩౪౨ ౩౪౩ ౩౪౪ ౩౪౫ ౩౬౬ ౩౫౨ ౩౫౪ ౩౫౫ ౩౫౬ ౩౮౧ ౩౮౨ ౩౮౩ ౩౮౫ ౩౯౦ ౩౯౨ ౩౯౫ ౩౯౮ ౪౦౨ ౪౦౪ ౪౦౫ ౪౦౬ ౪౦౭ ౪౧౪ ౪౧౬ ౪౨౦ ౪౨౬ ౪౨౭ ౪౨౮ ౪౨౯ ౪౩౦ ౪౩౨ ౪౩౬ ౪౩౮ ౪౫౦ ౪౫౨ ౪౫౩ ౪౫౪ ౪౫౬ ౪౬౨.

మా రా జ పో ష కు లు

పులిమామిడి గ్రామ (మహబూబ్ నగరం జిల్లా) నివాసులును, వీరశైవ ప్రముఖులును చిరకాలముగ మాయందు స్నేహము గలవారును అగు శ్రీ కడేచూరు బసప్పగారు కైలాసవాసులైనందున వారిని గాంచు భాగ్యము లభింపకున్నను వారి ధర్మపత్ని గారైన శ్రీమతి క. నాగమ్మగారు వారి భర్తగారి ననుసరించి, పూర్వధర్మ శ్రద్ధలను పాటించి మమ్ము సత్కరించి, తమ పుత్రుడైన శ్రీ వీరభద్రప్పగారి నామము 'విభూతి' రాజపోషకులలో ప్రకటించుట కంగీకరించి ౧౦౦ రు లను వాగ్దత్త మొనర్చినారు. శివానుగ్రహము వలన ముమ్మం దొక గ్రంథముగూడా శ్రీ బసప్పగారి స్మారకముగ వెలువడగలదు. వీరి ధర్మబుద్ధి మిక్కిలి యాదర్శమైనది. పరమేశ్వరుడు వీరి కుటుంబమునకు ఆయురారోగ్య భాగ్యముల ననుగ్రహించుగాక యని మా కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నాము.

సంపాదకుడు.

రా మా య ణ వి శే ష ము లు

ఈ వ్యాసమింకను పూర్తికాలేదు కావున దీనికి సంబంధించిన కాగితములను ప్రత్యేకముగ నుంచుకొని 'విభూతి' సంచికల నన్నిటిని పాఠకులు బైండు చేయింపవచ్చును. ఆ వ్యాసము పూర్తియైనట్లు ముందు టైటిలు పేజీలు వగైరా లియ్యబడును.

వి షా ద ము

'విభూతి'లో "శ్రీ ఆనందస్వాములు" "వీరశైవులు; అంతశ్శాఖలు" అను వ్యాసములు వ్రాసినవారును, స్వమతము నందును శివపూజాదుల యందును మిక్కిలి నిష్ఠ గలవారును, సుగుణులును అగు శ్రీ. కె. సుందరేశ్వరుడుగారు 3-5-1942 తేదిని తమ ౪౫ వత్సరముల చిన్న ప్రాయముననే శివునిజేరి రని మిక్కిలి విషాదముతో దెల్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఇతని చరిత్ర యద్భుతము. తండ్రిగారు నిజాం రాష్ట్రపు కరీము నగరజిల్లా నివాసి. తాను కంచిలో జన్మించి బెళగాములో, నాగపురప్రాంతమునను, ఉద్యోగము చేయుచుండెను. తల్లియు, భార్యయు, గతవత్సరమున గతించిరి. ప్రస్తుతము ఆకుటుంబమున అల్పవయస్కయు, అనాథయు నగు 'శాంతి' యను ఏకైక పుత్రిక మహాఘోర విపద్గ్రస్తయై యున్నది. ఇట్టి పరిస్థితిలో మే మెంతటి సానుభూతిని ప్రకటించినను స్వల్పమే యగును. స్వమతీయులు శాంతిగారికి తోడ్పడునట్లు పరమేశ్వరుడు అవశ్యముగా ననుగ్రహింపవలెను.

సంపాదకుడు.

ఏది యెట్లున్నను పై శ్లోకాధారమును బట్టియే భరతఖండమం దంతటను హిందువులు చైత్రశు ౯ నాడు శ్రీరామజయంతిని ఆచరించుచున్నారు.

ఇది రాముని జన్మతిథి గురించిన సంగతి. ఇక తక్కిన ముగ్గురి జన్మకాలమును గురించి కనుగొందము.

> పుష్యే జాతస్తు భరతో మీనలగ్నే ప్రసన్నధీః
> సార్పే జాతౌతు సౌమిత్రీ కుళీరేఽభ్యుదితే రవౌ. (బాల. ౧౮-౧౪)

భరతుడు పుష్యమీనక్షత్రమందు మీనలగ్నమందు పుట్టెను. లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు ఆశ్రేషానక్షత్రమందు కర్కాటకలగ్నమందు మధ్యాహ్నకాలములో పుట్టిరి.

> అతీత్యైకాదశాహంతు నామకర్మ తథాకరోత్. (బాల ౧౮-౨౦)

క్షత్రియులకు ౧౩ వ దివసమునాడు నామకరణము చేయవలసిన దని శాస్త్రములు చెప్పుచుండగా రామాయణములో ౧౧ వ దివసమునాడు నామకరణము చేసిరని పైశ్లోకము తెలుపుచున్నది. ఈ విరోధమును సమన్వయించుటకై వ్యాఖ్యాత యిట్లభిప్రాయ మిచ్చినారు. "రాముడు పుట్టిన మరునాడు లక్ష్మణుడు పుట్టెను. కావున లక్ష్మణుడు పుట్టిన తర్వాత ౧౧ దినాలకు నామకరణ మయ్యెనని అర్థముచేసుకొనవలెను." దీనినిబట్టి రాముడు జన్మించిననాడే ఇంచుక తర్వాతగా భరతుడు పుట్టెననియు, మరునాడు లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు జన్మించిరనియు గ్రహించుకొనవలెను. అయితే లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు కవలపిల్లలగుదురా కాదా? ఒకే దినమున, ఒకే నక్షత్రములో, ఒకే లగ్నములో జన్మించినవారు అమడలుకాక మరేమగుదురు? మహాభారతమందలి నకుల సహదేవులవలె ఈ లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు కవలుగా ప్రసిద్ధులు కాలేదు. ఉభయుల ప్రకృతులందును గుణములందును చాలభేదము కానవచ్చుచున్నది. లక్ష్మణుడు ఉగ్రుడు. ధర్మాగ్రహుడు. మహావీరుడు. శత్రుఘ్నుడు సాత్వికుడు. చెప్పినంత చేయువాడు. అప్రసిద్ధుడు.

రాముడు పునర్వసూనక్షత్రమందే జన్మించె ననుటకు రామాయణములోనే మరొక నిదర్శనము కలదు.

> ఉత్తరాఫల్గునీహ్యద్య శ్వస్తు హస్తేన యోక్ష్యతే
> అభిప్రాయామ సుగ్రీవ సర్వానీకసమావృతాః. (యుద్ధ. ౪-౬)

రాముడు లంకపై దండయాత్రచేయుటకై కిష్కింధనుండి బయలుదేరుచు సుగ్రీవునితో నిట్లనుచున్నాడు. "సుగ్రీవా! ఈ దినము ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్రము. నా జన్మ నక్షత్రము పునర్వసు. అందుచేత ఈ ఉత్తర నాకు సాధనతార యగును. ఇది విజయము కూర్చే మంచినక్షత్రము. రేపు హస్తానక్షత్రము. అది నాకు నైధనతార కావున ఈనాడే ప్రయాణము ప్రారంభింతము."

రామపట్టాభిషేకము

శ్రీరామ నవరాత్రులు అను పేరుతో చైత్రశుద్ధ ప్రతిపత్తునుండి శుద్ధనవమివరకు హిందువులు ఉత్సవాలు చేయుచుందురు. శ్రీరాముడు శు ౯ నాడు పుట్టితే అంతకుపూర్వపు ఆ దినాలలో ఉత్సవా లెందుకు చేయుదురు? కారణము తెలియరాదు.

శ్రీరామునికి మొదట దశరథుడు యౌవరాజ్య పట్టాభిషేకమును తలపెట్టినది చైత్రమందే.

చైత్ర శ్శ్రీమా నయం మాసః పుణ్యః పుష్పితకాననః
యౌవరాజ్యాయ రామస్య సర్వమేవోపకల్ప్యతాం. (అయో. 3-౪)

అయితే యిది చైత్రమాసమం దే దినమందో తెలియరాదు కాని శు ౫ కి పూర్వమే అని చెప్పగలము. ఏల ననగా రామాయణాంతములో ఇట్లున్నది.

పూర్ణే చతుర్దశే వర్షే పంచమ్యాం లక్ష్మణాగ్రజః
భరద్వాజాశ్రమం ప్రాప్య వవందే నియతం మునిం. (యుద్ధ. ౧౨౭-౧)

దీనిపై గోవిందరాజిట్లు వ్యాఖ్యానించెను. "రాముడు చైత్రశుద్ధ పంచమినాడు అయోధ్యనుండి నిర్వాసితుడయ్యెను.............మరల ౧౪ ఏండ్లు ముగియునప్పుడు చైత్ర శు 3 లంకనుండివెళ్ళెను. చతుర్థినాడు కిష్కింధలో నుండి పంచమినాడు భరద్వాజాశ్రమము చేరెను." దీనివలన చైత్ర ప్రతిపత్తునుండి శుక్ల పంచమిలోగా పుష్యనక్షత్రమందు కర్కటకలగ్నమందు (అయో. ౧౫-3) రాముని యౌవరాజ్య పట్టాభిషేకము నిర్ణయింపబడియుండె నని మాత్రము తెలియవచ్చుచున్నది. అయినను ఈ పట్టాభిషేకము భగ్నమైనందున ఇది లెక్కకు వచ్చునదికాదు.

రావణవధానంతరము రాముడు చైత్ర శు ౫ నాడు భరద్వాజాశ్రమమునుండి బయలుదేరి చైత్రశుద్ధ షష్ఠీనాడు అయోధ్య చేరెను. చైత్రశుద్ధ సప్తమినాడు అతని పట్టాభిషేకము జరిగెను. "సప్తమ్యాం పుష్యనక్షత్రే శ్రీరామచంద్ర పట్టాభిషేకః" అని మహేశ్వరతీర్థులు వ్యాఖ్యానించినారు. రాముడు అయోధ్యను చేరినతర్వాత భరతుని కోరికపై సుగ్రీవుడు వానర ప్రముఖులచే తెల్లవారువరకు సముద్రజలముల తెప్పించెను. ఆ జలముచే రాముని పట్టాభిషేకము జరిపింపబడెను. (యుద్ధ. ౧౩౧-౫౦) ఈ కారణముచేత రాముని పట్టాభిషేకము చైత్రశుద్ధ ౭నాడు జరిగినదనుట స్పష్టము. విషయ మిట్లుండ వారి పట్టాభిషేకము శుద్ధ ౯ నాడు జరిగినదని చాలమంది విశ్వసించుట కాధార మేమియు కానరాదు. శ్రీరామనవరాత్రులను గురించి యింతకుమించిన విశేషములు రామాయణమందు కానరావు.

శ్రీరాముని వివాహముకూడ చైత్ర శుద్ధ ౯ నాడు జరిగెనని యందురు. కాని దాని కాధారము వాల్మీకి రామాయణమందు లేదు. ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్రమందు వివాహ

ము జరిగెనని మాత్రము తెలియవచ్చుచున్నది. (బాల. ౭౧-౨౪) మరియు బాల. ౭౨-౧౨, ౧౩)

దశరథునకు శాంత అను ఔరసపుత్రి యుండెననియు ఆమెను అంగరాజగు రోమపాదునకు దత్తతగా ఇచ్చెననియు తెలిపినారు. (బాల. ౯-౧౮, బాల ౧౧-౧౭) శాంత దశరథుని కే భార్యయందు పుట్టెనో తెలుపలేదు. ఆకాలములో కన్యకలను గూడా దత్తతగా ఇచ్చుచుండిరని చెప్పవలసి వచ్చును.

రామాదుల జననానంతరము వారు పసివారుగా నుండగానే వారికి విశ్వామిత్రుడు స్వయంగురువుగా ఏర్పడెను. దశరథుడు రాముని విశ్వామిత్రుని కప్పజెప్పునప్పుడు-

ఊనషోడశవర్షో మే రామో రాజీవలోచనః- బాల. ౨౦-౨.

నారాముడు ౧౬ ఏండ్లలోపలివాడు అని అన్నాడు. అంటే అతడు ౧౫ ఏండ్లవాడని స్పష్టమగుచున్నది. కాని ముందు అరణ్యకాండలో.

బాలో ద్వాదశవర్షోఽయ మకృతాస్త్రశ్చ రాఘవః

అని మారీచుడు చెప్పినందున ఇచ్చట రామునికి శస్త్రాభ్యాసప్రారంభకాలము నాడు ౧౨ ఏండ్ల వయస్సుండె నని సమాధాన పడవలెను.

సీతారాముల వివాహకాలము

రామాది సోదరులకు చిన్నతనమందే వివాహ మయ్యెనా, లేక పెద్దవారైన తర్వాతనా? సీతకు బాల్యవివాహ మయ్యెనా? లేక రజస్వలానంతరవివాహ మయ్యెనా? అను సమస్య లాధునికులకు కొంతముచ్చట కలిగించును. రామాయణములో సీతారామాదులకు బాల్యమందే వివాహమైనట్లు ఎక్కువ నిదర్శనము లియ్య ప్రయత్నించినారు. అవి ప్రక్షిప్తములనియు తర్వాతివారిచే చేర్చబడినవనియు సంశయము కలుగుచున్నది. ఎట్లనగా జనకుని వద్దకు విశ్వామిత్రుడు రామలక్ష్మణులను తీసికొని వెళ్ళినప్పుడు వారినిగురించి జనకు డిట్లనెను.

అశ్వినా వివ రూపేణ సముపస్థితయౌవనౌ (బాల. ౫౦-౧౯)

"రామలక్ష్మణులు అశ్వినులవలె యౌవనము పొందినవారై యున్నారు" యౌవనారంభ దశలో నున్నారన్న ఏమిఅర్థము? జనకుని నగరానికి వెళ్ళిన కొన్ని దినాల లోపలనే రామసోదరులకు వివాహ మయ్యెను. వెనువెంటనే వారు తమతమ భార్యలతో అయోధ్యానగరానికి వెళ్లిరి. ఆ భార్యలు-

రేమిరే ముదితాః సర్వా భర్తృభి స్సహితా రహః (బాల. ౭౭-౧౪)
"రహస్యమందు తమతమ భర్తలతో ఆనందముతో రమించిరి"

రాముడైతే.

రామస్తు సీతయాసార్థం విజహార బహూ౯ ఋతూ౯ (బాల. ౭౭-౨౫)

సీతతో పెక్కు ఋతువులందు క్రీడించెను. ఈవిధముగా వర్ణించుటచేత రామాదులు ౨౦ ఏండ్లు దాటిన వయస్సువారుగా నైనను నుండియుందురని తలపవలసి యుండును. సీతాదులును వ్యక్తురాండ్రై యువతులుగా నుండిరని అర్థమగుచున్నది.

సీతతో రమించుచు ఆనందించుచున్న రాముడు ఇంకను ఎట్టివాడో వాల్మీకి స్పష్ట పరచినాడు.

అరోగ స్తరుణో వాగ్మీ వపుష్మా౯ దేశకాలవిత్ (అయో ౧-౧౮)

"అతడు రోగరహితుడు, ఆరోగ్యవంతుడు, మంచివాక్చాతుర్య మెరిగిన అనుభవశాలి. కాయపుష్టి కలిగిన ఆజానుబాహువు. యౌవనుడు. దేశకాలములను బాగుగా ఎరిగినవాడు." రాముని యౌవరాజ్య పట్టాభిషేక సన్నాహములు వివాహమైన కొలదికాలము లోపలనే జరిగెను. వివాహమైన వెంటనే భరతుడు తన మేనమామ యింటికి వెళ్ళెను. అతడు మరల రాముడు వనవాసము వెళ్ళిన తర్వాతనే అయోధ్యకు వచ్చెను. కావున భరతుడు బహుశః ఒక సంవత్సరముకన్న ఎక్కువ కాలము తన మేనమామగారి యింటిలో నుండెను.

ఈ విధముగా తమ వివాహకాలమందు సీతారాములు ఇతర సోదర దంపతులు యువతీయౌవనులుగా నుండినారని పైన తెలిసినప్పటికిని ఈ క్రింద నుదహరించుచున్న ఆధారములను బట్టి వారికి బాల్యమందే పెండ్లియయ్యెనని వాదింపవలసి యుండును. ఎట్లనగా.

దశస ప్తచ వర్షాణి తవ జాతస్య రాఘవ; (అయో. ౨౦-౪౫)

అరణ్యమునకు పోవునప్పుడు కౌసల్య రామునితో "రామా నీవు పుట్టి ౧౭ ఏండ్లయ్యెనుకదా" అనియన్నది. సీతను రావణు డెత్తుకొనిపోవుటకై బ్రాహ్మణవేషముతో వచ్చి నీచరిత్రయేమి అని సీతను విచారించగా ఆమె యిట్లన్నది.

ఉషిత్వా ద్వాదశ సమా ఇక్ష్వాకూణాం నివేశనే
భుంజానా మానుషా౯ భోగా౯ సర్వకామసమృద్ధినీ
తత స్త్రయోదశే వర్షే రాజా మంత్రియుతః ప్రభుః
అభిషేచయితుం రామం సమేతో రాజమంత్రిభిః
మమ భర్తా మహాతేజా వయసా పంచవింశకః
అష్టాదశహి వర్షాణి మమ జన్మని గణ్యతే. (అరణ్య. ౪౭-౪, ౫, ౧౦.

అనగా—"నేను పెండ్లిఅయిన తర్వాత ౧౨ ఏండ్లు నా భర్త యింటిలో నుంటిని. అరణ్యానికి వచ్చేకాలములో రామునికి ౨౫ ఏండ్లు, నాకు ౧౮ ఏండ్లు" అని సీత అన్నది. దీనిని బట్టి సీతకు పెండ్లికాలములో ౬ ఏండ్లవయస్సనియు, రామునికి ౧౩ ఏండ్లవయస్సనియు తేలుతుంది. మరి రాముడు అరణ్యానికి పోయిననాడు ౨౫ ఏండ్లవాడని సీత చెప్పుచున్నది. అయితే కన్నతల్లి కౌసల్య రామునికి అరణ్యానికి వెళ్లేకాలములో ౧౭ ఏండ్ల వయస్సే అని చెప్పియుండెను కదా! రాముని వయస్సు విషయములో తల్లి కెక్కువ తెలియునా? భార్య కెక్కుడుగా తెలియునా? తల్లిమాటయే ప్రధాన మగును. అరణ్యానికి పోవుటకు ౧౨ ఏండ్లకు ముందు రాముని వివాహమైనందున ఈ లెక్క ప్రకారము రామునికి వివాహకాలములో ౫ ఏండ్లవయస్సే యుండెను? అట్లైనచో "ఊనషోడశవర్షుడు" నా రాముడు అన్న తండ్రిదశరథుని వాక్కు అబద్ధమగు. రామునికే వివాహకాలమందు ౫ ఏండ్లుండిన సీత కెన్నిఏండ్లు? అత్తకోడండ్ర లెక్కల భేదమును వ్యాఖ్యాతలు సమన్వయింప వలసివచ్చెను. వా రిట్లన్నారు. కౌసల్య అనిన ౧౭ ఏండ్లు సరిగానే ఉన్నవి. సీత తెలిపిన ౨౫ ఏండ్లుకూడ సరియైన లెక్కయే. ఎట్లనగా రాముడు పుట్టిన నాటినుండి వయస్సులు లెక్కించవలసిన పనిలేదు. అతని ఉపనయనము క్షత్రియధర్మము ప్రకారము ఎనిమిదవ యేట జరిగినందున ఆనాటినుండియే లెక్కించుకొని ౧౭ అని సరిపెట్టుకుంటే చిక్కు వదలిపోవును అని వ్యాఖ్యాత లన్నారు: అయితే సీత ఆ విధముగా ఎందుకు లెక్కపెట్టకపోయెనో తెలుపకపోయిరి!! సమన్వయము ఎటుపట్టితే అటు చేయవచ్చును!! బుద్ధిచాకచక్యము కొలది సమన్వయము చేయవచ్చును కాని ఒక విషయమును మాత్రము వ్యాఖ్యాతలు సరిపెట్టుటకు మఱచిపోయినారు. అదేమనగా రామాదుల వివాహకాలములో కైకేయి తండ్రి తన మనుమడగు భరతుని చూడగోరినవాడై పిలుచుకొని వచ్చుటకు భరతుని మేనమామ నంపి యుండెను. అతడు అయోధ్యకు వచ్చి అచ్చట వారిని కానక మిథిలకు వెళ్లి అచ్చటనే పెండ్లి సందడిలో ఉండిపోయెను. పెండ్లి అయిన తర్వాత అయోధ్య చేరిన వెంటనే భరత శత్రుఘ్నులను కైకేయి తండ్రియొక్క దేశానికి పంపిరి. వారు మరల దశరథుడు చనిపోయిన తర్వాతనే తిరిగివచ్చిరి. సీతా వాక్యము ప్రకారము భరతుడు ౧౨ ఏండ్లు ఏకధాటిగా కేకయరాజ భవనమం దుండినా డనవలెను. లేదా సీతాదేవి రావణునితో చెప్పిన మాటలు ప్రక్షిప్తము లనియు తర్వాతివారి కల్పన యనియు చెప్పవలెను!

సీత రాము నింట ౧౨ ఏండ్లుండిన ముచ్చటను బలపరచుటకై ఆమె హనుమంతునితో ఇట్లన్నది—

సమా ద్వాదశ తత్రాహం రాఘవస్య నివేశనే. (సుంద. ౩౩-౧౭)

రావణుడు మాయారాముని శిరస్సు సీతకు పంపినప్పుడు ఆమె రాము నుద్దేశించి యిట్లు విలపించెను.

కిం మాం న పేక్షస్యసే రాజన్ కిం మాం న ప్రతిభాషసే
బాలాం బాల్యేన సంప్రాప్తాం భార్యాం మాం సహచారిణీం. (యుద్ధ. ౩౨-౨౦)

బాలికనైన నన్ను బాలుడవైన నీవు వివాహమై యుంటివికదా అని శోక సందర్భములో పలికెను.

రావణ వధానంతరము సీతను అగ్ని ప్రవేశము చేయుమని ఆజ్ఞాపించినప్పుడు సీత రామునితో ఇట్లన్నది.

నప్రమాణీకృతః పాణి ర్బాల్యే బాలేన పీడితః. (యుద్ధ ౧౧౮-౧౬)

బాలుడవగు నీవు బాలికను వివాహమాడి యుంటివి, అప్పటి మాటలు ప్రమాణములు కావేమో కదా అని యన్నది. ఈ యంశములు సీతారాముల బాల్యవివాహమును స్పష్టవాక్యములతో సమర్థించుచున్నవి. అయితే ఈ క్రింది ప్రమాణములు పై వాక్యములను ఖండించుచున్నవి. ఎట్లనగాః—అనసూయాదేవితో సీత యిట్లనుచున్నది.

"పతిసంయోగసులభం వయో దృష్ట్వాతు మే పితా
చింతా మభ్యగమ ద్దీనో విత్తనాశా దివాధనః
తస్య బుద్ధి రియం జాతా చింతమానస్య సంతతం
స్వయంవరం తనూజాయాః కరిష్యామీతి ధీమతః
సుదీర్ఘ స్యాథ కాలస్య రాఘవోఽయం మహాద్యుతిః
విశ్వామిత్రేణ సహితో యజ్ఞం ద్రష్టుం సమాగతః"

(అయో. ౧౧౮-౩౪,౩౮,౪౪.)

"పతితో సంయోగమగుటకు తగిన వయస్సు నాకు నిండినది చూచి నాతండ్రియగు జనకునికి చింతముదిరెను. నాకు స్వయంవరము చాటించవలెనని సంకల్పించెను. ఎందరోరాజులు వచ్చి శివధనుస్సును కదలింప లేక వ్యర్థులై పోవుచుండిరి. తుదకు ఈ రాముడు బహుకాలానికి వచ్చెను" అని సీత పలికిన మాటలను బట్టి ఆమె వ్యక్తురాలై పతిసంయోగ సులభమై యుండెననియు పెద్దది కావుననే ఆమెయే స్వయముగా వరుని వరించు ఏర్పాటు చేయదలచి యుండిరనియు ఆమె పతిసంయోగసులభమైన తర్వాత కూడ సుదీర్ఘ (ఉత్త దీర్ఘ కాదు) కాలానికిగాని రాముడు రాలేదనియు సందేహానికి తావులేకుండా ఆమె పెండ్లినాటికి ౧౬ ఏండ్లు దాటిన వయస్సు కలదిగా ఉండియుండునని ద్యోతకమగు చున్నది.

ఎట్లైతేనేమి సీతారాముల వివాహవయశ్చర్చ రామాయణములో పరస్పర విరుద్ధ ప్రమాణాలతో కూడినదై నేటి సనాతనులకుగాని సంస్కారులకు గాని ఆధార హేతువు కానిదై యున్నది.

రా ము ని ప్రి వా స కా ల ము

రాముడు అయోధ్యనుండి చైత్రశుద్ధ ౫ నాడు నిర్వాసితుడయ్యెను. అటు తర్వాత వనవాస కాలమును గురించి గోవిందరాజు ఈ విధముగా వ్యాఖ్యానించినాడు. "రాముడు చైత్రశుద్ధ ౫ అయోధ్యను వదిలెను. అదేరాత్రి తమసాతీరమందు నిద్రించెను. షష్ఠినాడు శృంగిబేరపురమందును సప్తమినాడు వృక్షమూలముననుు శయనము. అష్టమినాడు భరద్వాజాశ్రమములో నవమినాడు యమునా తీరమందు. దశమినాడు చిత్రకూటము చేరెను. అదేరాత్రి అయోధ్యలో దశరథుడు చనిపోయెను. ఏకాదశినాడు దశరథశవాన్ని నూనెదోనెలో నుంచిరి. ద్వాదశినాడు భరతుని పిలుచుటకై దూతలు వెళ్ళి పౌర్ణమినాడు భరతుని కాంచిరి. చైత్రబహుళ ప్రతిపత్తునాడు భరతుని ప్రయాణము. చైత్ర బ ౯ నాడు అయోధ్యను చేరెను. ఆనాడే దశరథుని సంస్కారము. ఆ నాటినుండి ౧౩ వ దినమందు అనగా వైశాఖ శుద్ధ ౫ నాడు భరతుడు శ్రాద్ధ కర్మలను చేసెను. శుద్ధ ౬ నాడు దహన దేశశోధనము. సప్తమినాడు బాటలు బాగుచేయించును. నాలుగు దినాలతర్వాత ౧౧నాడు భరతుడు రాముని వద్దకు ప్రయాణ మగును. ద్వాదశినాడు భరద్వాజాశ్రమ మందు; త్రయోదశినాడు రామదర్శనము. మూడుదినాలు చిత్రకూటమందేయుండి వైశాఖబహుళ విదియనాడు పాదుకలతో తిరిగిపోవును. చతుర్థినాడుఅయోధ్యచేరును. ఈవిధముగా ఒకటిన్నర నెల గడచినతర్వాత రాముడు చిత్రకూటమును వదలి అత్ర్యాశ్రమమును చేరును. వివధ ఋష్యాశ్రమములందు నివసించుచు ౧౦ సంవత్సరాల కాలమును గడిపెను. మొత్తముపై ౧౦ సంవత్సరాలపై ఒకటిన్నరమాసము గడిచినది. అప్పటినుండి ౧౩ఏండ్లుపూర్తి యగువరకు పంచవటీతీరమందు నివసించెను. ౧౪ వ సంవత్సరారంభమందు చైత్రమాసములో రావణుడు సీతను అపహరించెను. వైశాఖమందు రాముడు సుగ్రీవుని కలియును. ఆషాఢమందు వాలివధ. ఆశ్వయుజమందు సైన్యముల సమకూర్పు. ఫాల్గుణమందు రాముని ప్రాయోపవేశము. ఫాల్గుణ శు ౧౪ నాడు లంకాదహనము. ఫాల్గుణ అమావాస్యనాడు రావణవధ. చైత్ర శు ౧ నాడు రావణసంస్కారము. విదియనాడు విభీషణాభిషేకము. తృతీయనాడు లంకనుండి ప్రయాణము. చతుర్థి కిష్కింధలో, పంచమి భరద్వాజాశ్రమములో. చైత్ర శు ౭ పుష్య నక్షత్రములో శ్రీరాముని పట్టాభిషేకము."

ఈ వ్యాఖ్య చాలావరకు సరిగానేయున్నది కాని తుదిలోమాత్రము కొన్ని తిథులు సరిగాలేవు. పై విషయాలనే కొద్దిగా వివరించిన స్పష్టము కాగలదు.

రాముడు అయోధ్యనుండి తమసానదిని చేరును. మరునాడు ఉత్తర కోసల చేరును. (అయో. ౪౯-౨) కోసల కావల వేదశ్రుతీనదిని దాటును. (౪౯-౯) అచ్చటినుండి 'అగస్త్యునిచే అధిష్ఠింపబడిన 'దక్షిణదిక్కున కభిముఖు డయ్యెను. (౪౯-౧౦) [వేదవతి ఆర్యావర్తానికి రామునికాలములో హద్దుగా కనబడుచున్నది. రామాయణమందలి భౌగోళిక

విజ్ఞానమును గురించి ప్రత్యేకముగా ముందు వ్రాయుదును. అందిట్టి విషయాలను చర్చింతును.] తర్వాత గోమతిని దాటెను. (శ్లో ౧౧) పిమ్మట స్యందికను దాటెను. (౧౨) అచ్చటినుండి శృంగిబేరపురమును చేరి యచ్చట గంగను దాటెను. (౨౫) గుహునితో కలిసెను. (33) గంగనుదాటి వత్సదేశములోనికి వెళ్ళెను. (౫౨-౧౦౧) తర్వాత ప్రయాగను చేరెను. అదియే భరద్వాజాశ్రమము. (అయో ౫౪-౫) ప్రయాగకు ౧౦ కోసుల దూరమందు చిత్రకూట మున్నది. (౫౪-౨౮) యమునను దాటెను.(౫౫-౧౩) వాల్మీకిని సందర్శించుకొనిరి. (౫౬-౧౬) భరతుడు వచ్చువరకు రాముడు చిత్రకూటమందే యుండెను. (సర్గ ౯౬) తర్వాత పాదుకాప్రదానము. (స ౧౧౨) రాముడు అత్రిని సందర్శించెను. (స ౧౧౭) అచ్చటినుండి దండకారణ్యము ప్రవేశించెను. (స ౧౧౯) అచ్చట వివిధాశ్రమాలలో ౧౦ ఏండ్ల కాలము గడిపెను. (ఆర ౧౧-౨౪ నుండి ౨౮) అచ్చటినుండి పంచవటికి వెళ్లెను. (ఆర ౧౩ స) అందు ౧౩ వ ఏడు పూర్తియగు వరకుండెను. ౧౪ వ ఏట చైత్రాదియందు సీతాపహరణము. తర్వాత సుగ్రీవసఖ్యము. వాలివధ. కిష్కింధలో ఆశ్వయుజారంభము వరకుందురు. ఆశ్వయుజ శు ౧౦ నాడు వానరులు సీతాన్వేషణానికి దిక్కుదిక్కులందు బయలు దేరుదురు. (కి ౩౭-౧౨) కార్తిక శు ౧౦ వరకు ఒక మాసములోపల సీత జాడను కనిపెట్టవలెనని సుగ్రీవాజ్ఞ. (కి ౪౦-౬౯) హనుమదాదులు గడవు దాటిరి. పుష్యమాసములో కూడ వెదకుచునే యుండిరి. అప్పుడు వసంతర్తువు ప్రారంభ మయ్యెను. (కి ౫౩-౧౭ నుండి ౨౨) గోవిందరాజాది వ్యాఖ్యాతలు (౨౨ నకు) వ్యాఖ్యానించుచు పుష్యమాఘ మాసములు గతించిపోయెను అని వ్రాసినారు. అయిన హనుమంతుడు లంకకు ఫాల్గుణములో వెళ్లెననవలెను. కాని హనుమంతుడు అశోకవనములో నుండగా రావణుడు సీతతో నిట్లనెను. “నేను నీకు పెట్టిన సంవత్సరపు గడువులో ఇక రెండు నెలలు మిగిలినవి” (సుం. ౨౨-౮) వ్యాఖ్యాతల లెక్క ప్రకారము శ్రీరాముడు రావణుని ఫాల్గుణ అమావాస్యనాడు చంపెను. సీత చైత్రాదిలో అపహరింపబడి యుండెను? కావున హనుమంతుడు లంకకు పోయినది మాఘమాసాదిలో. వ్యాఖ్యానకర్తలు హనుమంతుడు ఫాల్గుణాదిలో లంకకు వెళ్లెనని వ్రాయుట మూలవిరుద్ధ మగును.

రాముని దండయాత్ర ఫాల్గుణ పౌర్ణమినాడు ప్రారంభమగును. (యు ౪-౬) ఈ తిథులనుండి వ్యాఖ్యాతలిచ్చిన తిథులు మూలమునకు విరుద్ధముగా నున్నవి. ఎట్లనగా— వ్యాఖ్యాతలు ఫాల్గుణ కృష్ణ ప్రతిపత్తునాడు యుద్ధము ప్రారంభమైన దన్నారు. అదిసరి కాదు. ఫాల్గుణ పౌర్ణమినాడు రాముడు కిష్కింధనుండి దండయాత్ర చేయును. (యు ౪-౬) (అత్ర ఉత్తరఫల్గునీత్యనేన సదివసః ఫాల్గుణపౌర్ణిమాసీత్యవగమ్యతే--గోవిందరాజు) సైన్యము దివారాత్రము లొక్కే దినము ప్రయాణముచేసి సముద్రమును చేరును. (యు౪-౨౦) ఫాల్గుణ కృష్ణప్రతిపత్తునాడు రాముడు సముద్రతీరమును చేరెను. అచ్చట ౩ దినాలు ప్రాయోపవేశము చేసెను. (యు ౨౧-౧౦) చతుర్థినాడు సేతుబంధము. అది

౫ దినాలు జరిగెను. (యు ౨౨-౬౮ నుండి ౭౧ వరకు) అష్టమినాడు సేతువు ముగిసెను. కావున ఫాల్గుణ బహుళ ౯ నాడు యుద్ధ మారంభమైనది. అమావాస్యనాడు రావణవధ జరిగెను. కావున ౬ దినాలే యుద్ధము జరిగెను. ఫాల్గుణ కృష్ణ ౧౪ నాడు రావణుని స్వయం యుద్ధోద్యమము. అమావాస్యనాడును యుద్ధము చేయును. (యు ౯౩-౬.౫) ఆనాడే చచ్చును. ౧౪ ఏండ్ల గడువు రేపుపూర్తియగు ననగా చైత్ర శు ౫ నాడు రాముడు అయోధ్య కొక్క దిన ప్రయాణదూరములో నున్న భరద్వాజాశ్రమమును చేరును. (యు. ౧౨౭-౧) చైత్ర శు ౬ నాడు అయోధ్యా ప్రవేశము. శు ౭ నాడు పట్టాభిషేకము.

ఇవి రామాయణములోని ముఖ్యమగు తిథులు. అయితే ఇందు కొన్ని దురవగాహముగా కనబడుచున్నవి. అయోధ్యనుండి లంకకు రెండుదినాలలో విమానమందు ప్రయాణము చేసినది ఆధునికులు విశ్వసింపరు. ఆ కాలములో విమానము లుండెనా ? ఒక ఇంగ్లీషు పరిశోధకుడు రామాయణ కాలములో విమానములు చేయుచుండిరని తెలిపినాడు. కాని దాని కాధారము లేవో తెలియరాలేదు: క్రి. శ. ౧౨ వ శతాబ్దములో భోజు డను రాజు విమాన యంత్రములను చేసి నడిపించినట్లు "సమరాంగణము" అను గ్రంథములో (బరోడాలో ముద్రితము) వ్రాసినాడు. కాని రామాయణకాలములో కూడ ఒక పుష్పకవిమానము పేరు తప్పితే వేశే విమానాల చర్చయే కానరాదు.

కిష్కింధకు లంకకు ఒకేదిన ప్రయాణ మని రామాయణములో తెలిపినారు. మన మిప్పు డనుకొను బళ్లారిలోని హంపియే కిష్కింధయైన చో, ఇప్పటి సింహళమే లంకయైనచో ఒకదినములో ప్రయాణము అసంభవము. అట్లైన లంక యెక్కడ యుండెను ? అను ప్రశ్న బయలుదేరును. ఈ లెక్కనుబట్టి మనము సరిగా నిర్ణయించజాలము. ఈ చర్చ ముందు భౌగోళికప్రకరణములో చేయుదును.

ఈ కాలనిర్ణయచర్చను ప్రత్యేకముగా చేయవలసి వచ్చెను. ఎందు కనగా హిందువు లాచరించుకొను పండుగలలో కొన్ని రామునికి సంబంధించినవై యున్నవి. ఎవరికి తోచినట్లు వారు కొన్ని పండుగలను రామాయణానికి ముడిపెట్టు చున్నారు. చైత్ర శు ౯ నాడు రాముని జననము వివాహము పట్టాభిషేకము మూడునూ జరిగిన వందురు. విజయదశమి రావణుని చంపిన దిన మని కొందరందురు. దీపావళినాడు రావణుడు చచ్చె నని మరికొంద రందురు. హోలీనాడే రావణుడు చచ్చె నని ఇంకా కొందరు, వాదింతురు. సీతారాముల వివాహము బాల్యమం దయ్యెనని కొందరును యౌవనమందే జరిగెనని కొందరును వాదులాడుదురు. ఈ అపోహములను నివారించుటకై పై చర్చ చేయవలసి వచ్చినది.

సా రాం శ మే మ న గా

(౧) చైత్రి శు ౫ నాడు శ్రీరాముని యౌవరాజ్య పట్టాభిషేక నిర్ణయము.

(౨) చైత్రి శు. ౭ నాడు శ్రీరాముని పట్టాభిషేకము. (రావణవధానంతరము)

(౩) శ్రీరాముడు చైత్రి శు ౯ నాడు జన్మించెను.

(౪) సీతారాములు బాల్యమందును యౌవనమందును వివాహితులైనట్లు రెండు విధాల ప్రమాణము లుండుటచే ఉభయ ప్రమాణములును ప్రక్షిప్త వర్గములో చేరును.

(౫) సీతాన్వేషణమునకు వానరసైన్యమును ఆశ్వయుజ శు ౧౦ నాడు అనగా దసరాదినమునాడు సుగ్రీవుడంపెను.

(౬) ఫాల్గుణ అమావాస్యనాడు రావణుడు వధింపబడెను.

వి భూ తి

సారస్వతధార్మిక సచిత్రమాసపత్రిక

తృతీయ సంపుటము

వృషశ్రావణము – చిత్రభాను – ఆషాఢపర్యంతము

సంపాదకులు:

వేద కావ్య స్మృతితీర్థ, ధర్మాచార్య, విద్యానిధి, విద్యారత్న,

పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు

శ్రీ మటికె నాగయ్యగారి ధర్మనిలయము

౪౨౬౮ సజ్జలాల్ వీధి * సికింద్రాబాద్ దక్కన్,

సంవత్సరచందా ౨-౮-౦ విడిసంచిక ౦-౪-౦.

VIBHUTI

A cultural Telugu Monthly Magazine

THIRD VOLUME

JULY 1941 TO JULY 1942

EDITED BY

Vedakavya Smirititeertha, Dharmacharya, Vidyanidhi, Vidyaratna,

Pandit, C. M. VEERABHADRA SHARMA,

Sree Matike Nagayya's Dharma Nilaya,

4268, SAJANLAL ST. • SECUNDERABAD DN.

***Subscription* 2—8—0 *Sing. Copy* 0—4—0**

విభూతి - ౩ వ సంపుటము

(నృపశ్రావణము - చిత్రభాన్వాషాఢము)

వ్యాసముల అనుక్రమణిక

* ప్రతివ్యాసకర్తయొక్క మొదట శ్రీకారమును, చివరగారును చేర్చి చదువుకొనవలెను.

నాకవనకూజితమ
శాట్యశాస్త్రమ
నిగమము
శే

'విభూతి' మహారాజ పోషకులు

మ. బ్రి. శ్రీ ముమ్మడి సిద్ధశంభుస్వాములవారు	చేబ్రోలు
శ్రీ శ్రీ ఆదిలక్ష్మీ దేవమ్మ మహారాణిగారు	గద్వాల సంస్థానము
,, జి. హెచ్. వీరన్నగారు, గుబ్బి	బెంగుళూరు
,, చుక్కా శనగల కోటివీరయ్యగారు	కొర్రపాడు
,, నేలపల్లి కోటయ్యగారు	దుగ్గిరాల
,, రాచంశెట్టి కోటివీరయ్య, కొలగాని నాగయ్యగార్లు	,,
,, నాగూరు మల్లప్ప షావుకారుగారు	నంద్యాల
,, ఆరాధ్యుల మూటయ్యగారు	చామర్లకోట

రాజపోషకులు

శ్రీ శ్రీ అందెల కోటివీరయ్యగారు	చేబ్రోలు
,, అందెల కోటినాగయ్యగారు	,,
,, సిద్దాని అంకన్నగారు, మ్యు. కమీషనర్	రాజమండ్రి
,, శరణార్థి గౌరయ్యగారు, బి. ఎ., సబ్ రిజిష్ట్రార్	పామర్రు
,, ఈదర వేంకటరావుపంతులుగారు (వేంకటరాం అండ్ కో)	ఏలూరు
,, కీ. శే. దేవిశెట్టి అమ్మన్నగారు	నిడదవోలు
,, ధాశాధూళి వీరయ్యగారు	,,
,, రుద్రశెట్టి గుండయ్యగారు	చెన్నూరు
,, పెద్దశెట్టి శాంతయ్యగారు	,,
,, దుద్దాల బుచ్చప్పగారు	సదాశివపేట
,, సాయం సిద్ధరామప్పగారు	శంషాబాదు
,, బాజారు వీరయ్య, విశ్వనాథముగార్లు	తూప్రాణి
,, డా. కె. రుద్రప్పగారు, ఎల్. ఎం. ఎస్.	హైదరాబాద్
,, ఏదుల రాజయ్యగారు	,,
,, దండె చిన వీరప్పగారు	గద్వాల
,, కడేచూరు బసప్పగారి వీరభద్రప్పగారు	పులిమామిడి
,, మాడపు శంకరప్పగారు	సికిందరాబాదు

సహాయకులు

శ్రీ శ్రీ అవధూత బసవరాజుగారు, నూజివీడు
,, వే. బసవయ్యస్వామిగారు, శ్రీశైలము
,, అవధూత పర్వతాలయ్యగారు, రంగాపురం
,, చిలువూరు శంభయ్యగారు, చిలువూరు
,, చదువుల బసవశంకరయ్యగారు, నరసాపురం
,, ఎస్. సోమేశ్వరరావుగారు, వికారాబాదు

శ్రీ శ్రీ చుక్కా పాపయ్యగారు, వల్లభాపురం
,, పాలకొల్లు చెన్నబసవయ్యగారు, కనగాల
,, కుంచాల నాగయ్యగారు, ,,
,, కుంకులగుంట బసవయ్యగారు, నరసరావుపేట
,, పట్నంశెట్టి మల్లప్పగారు, మెదక్
,, చిమిరాల చంద్రశేఖరయ్యగారు, దేవరపల్లి.

Edited & Published By Pandit C. M. Veerabhadra Sharma, Secunderabad
Printed by K. L. Narasayya at the Andhra Gradhalaya Press, Bezwada,